

GRONDEXPLOITATIE IS FINANCIËEL RISICO

LIWWADDERS MEI 2026

NEEM MEE
ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

LIWWADDERS

ULKE WIERSMA: LEEUWARDEN EN ETALAGES? EEN REGELRECHTE RAMP

Banketbakkerij Salverda
ORANJEKOEK IS ZO'N MOOI
PRODUCT **PAG 3**

Studio 8
FRANEKER IS EEN
OPENBARING **PAG 4**

Sita Dotinga
ALS JE DINGEN DURFT,
DAN KOM JE ERGENS **PAG 9**

Sido Post
EERLIJK, PROFESSIONEEL EN
ONAFHANKELIJK **PAG 21**

ZIJN BUMA'S SANSEVIERIA'S EEN STATEMENT?

ONDERSTEUN DE ONAFHANKELIJKE JOURNALISTIEK VAN liwwadders

LAAT DE FEITEN
SPREKEN, OOK
AL ZIJN ZE
ONGEMAKKELIJK

LIWWADDERS
LIJKT
NERGENS OP

SCAN DE QR-CODE

Wilt u niet betalen met de QR-code, dan kunt u ook een bedrag overschrijven.
Maak uw bijdrage over op:

rekeningnummer NL06 RABO 0320 2000 51

t.n.v. Veldman Journalistieke Producties

of

rekeningnummer NL88 RABO 0355 195 496

t.n.v. Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek

WIJ PUBLICEERDEN ONDER MEER:

- VEEL GELD WORDT ONDOELMATIG UITGEGEVEN • EEN STEIGER BOUWEN IN MIDDELSEE IS VEEL LEUKER DAN DE VLIETZONE OPKNAPPEN • ER GEBEUREN VREEMDE DINGEN IN STIENS
- JONGEREN MAKEN ZICH ZORGEN OM GELD • HET GEVAAR VAN DE ACADEMISCHE MONOCULTUUR • WAT IS ER MIS MET DE PVDA? • LEOVARDIA ZOEKT VRIJWILLIGERS
- HET GEHEIM VAN LEKKUM • GEMEENTE GAAT SLORDIG OM MET REGELS EN PROCEDURES
- ZUIDLANDEN GROOTSTE RISICO GEMEENTE LEEUWARDEN • BUURTBEWONERS ZWITERSWALTJE LIJNRECHT TEGENOVER GEMEENTE • COLLEGE HOUDT INFORMATIE ACHTER BIJ PLANNEN VOOR DE HEM EN HET REGIONAAL OPVANGCENTRUM

CHOCOLADEROOMLETTERS Banketbakkerij Salverda staat nog altijd bekend om de chocoladeroomletters. Het Algemeen Dagblad, ooit bekend van de oliebollentest, testte één keer de chocoladeroomletters in Nederland. Salverda kwam hieruit als beste uit de bus. Marc Postma: 'Dat is al jaren geleden, maar we hebben er nog iedere winter profijt van.'

BANKETBAKKERIJ SALVERDA

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

ORANJEKOEK IS ZO'N MOOI PRODUCT

'Of Salverda uit Leeuwarden verdwijnt? Dat is nog niet helemaal duidelijk. Wat wel duidelijk is, is dat we op 23 mei met de winkel in de Kleine Kerkstraat stoppen.' Jet en Marc Postma hebben een paar stevige weken achter de rug. De overname van banketbakkerswinkel Salverda (sinds 1914) was nagenoeg rond toen het faillissement van de bakkerszaken van overnamekandidaat Van der Kloet zich aandeed. 'Ze wilden onze zaak overnemen en er hun verkoop van brood aan toevoegen. Het faillissement van de bakkersketen kwam keihard binnen. 'Alles was geregeld en dat dit', vertellen Jet en Marc Postma.

Inmiddels hebben ze zich herpakt en koersen de twee ondernemers aan op sluiting van de zaak in de Kleine Kerkstraat en voortzetting van hun bakkerij in Eastein, de plek waar ze ook wonen. 'En mocht er een vakkundige bakker belangstelling hebben voor overname van de winkel, dan is die van harte welkom.'

Marc Postma begon in 1989 als negentienjarige leerling met zijn werkzaamheden bij banketbakkerij Salverda, die altijd een vooraanstaande plaats heeft ingenomen in de Leeuwarder banketbakkerswereld. 'Salverda was een begrip, net als Halbesma, waar ik als 17-jarige was begonnen.' In die tijd klonken namen van zaken als Groenewoud (Sint Jacobsstraat), Theo de Jong (Oude Oosterstraat), Nijstad (Schrans) en Langendijk (Zuidergrachtswal) als een klok. Ieder had zijn eigen specialiteiten. 'Langendijk stond bekend om zijn hazelnootschuim en wij om onze slagroomtruffels. Ieder had wel wat speciaals. Dat deed je om je te onderscheiden en om te laten zien wat je kon. Niks standaard. Je had plezier in het ambacht.'

Dat plezier nam langzaam af naarmate de kennis van de leerlingen, die later als stagiair in de bakkerij hun praktijkopleiding

Marc Postma

'Het mooie van dit vak is toch het bedenken van producten'

vervolgden, in kwaliteit afnam. 'Wij werken al jaren niet meer met stagiairs en dat is niet voor niets. Bij veel leerlingen is de motivatie om een vak te leren weg. Als je ziet met welke problemen ze binnenkomen, dan ben je als opleider vooral een sociaal werker geworden. Ik heb stagiairs waar een weetlucht omheenhing naar huis gestuurd. Dan krijg je huilende vaders in de winkel. Ik werd er helemaal gek van. Je ziet bij binnenkomst meteen of je een goeie hebt en dan nog volgt er vaak een teleurstelling.'

Volgens Postma schort het aan de juiste mentaliteit maar ook aan een consequente opleiding. 'Ik volgde in Groningen de banketbakkersopleiding. Dat was niet niks. Dan had ik een takenboek. Er kwam een consultant in de bakkerij langs om mijn producten te beoordelen. Die moest je wél af hebben. En nu? Een ramp.'

Jet Postma: 'Wij hebben altijd een positieve instelling gehad. We gingen voor de zaak. We investeerden erin en zorgden er altijd voor dat we onze produc-

ten op orde hadden. We hadden ook altijd goed contact met collega-bakkers. Soms nam je een deel van elkaars werk over. Ook dat is min of meer verdwenen. Rust nemen, zoals ons wel eens werd geadviseerd? Ach, je bent dit werk gewend en we kunnen niet stilzitten. Er is altijd wel wat, zeker wanneer je, zoals wij, in een boerderij aan de rand van een natuurgebied wonen.'

Marc: 'Het mooie van dit vak is toch het bedenken van producten. En dan denk ik meteen aan het maken van chocolademousse, het verfijnen van taartjes en het maken van figuren van marsepein. Het maken van bruidstaarten vond ik ook prach-

tig. Ik maakte eens een taart van twee meter hoog voor maar liefst 1500 gasten. Het zag eruit als een kroonluchter. En daarmee gingen we naar Utrecht.' Aan de evenementen Friesland Vaart en Culturele Hoofdstad bewaren de twee ondernemers warme herinneringen. 'Dan maakten we elke week bakplaten vol Fryske dúmkes. Na drie weken bakken waren we overspannen. Oranjekoek is ook zo'n mooi product. Niet met slagroom, maar met crème, dat is het origineel. Voor het Keramiekmuseum maken we bij de actuele expositie bijpassend gebak. Prachtig werk om te doen en de bezoekers van de tentoonstelling waarderen ons vakmanschap.'

Het Stadsblad Liwwadders (sinds 1998) wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Henk Weiland, Luuk Inberg, Anton Feddema (vormgeving), Marchje Andringa (fotografie) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten (zie op pagina 5). Daarnaast wordt de krant geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter, Instagram en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl Stadsblad Liwwadders wordt gedrukt bij Flevodruk in Harlingen.

Vrouwen willen verrast worden

Advertorial

'Franeke is voor mij een openbaring. Het is een leuke, kleine stad waar opmerkelijk veel gebeurt. Ik voel mij hier in de Dijkstraat als een vis in het water.' Debby van der Henne van Studio 8 Lifestyle is na Leeuwarden neergestreken op een uitdagende locatie in de Dijkstraat in Franeke. Het is een sfeervolle winkelstraat in de door veel toeristen bezochte kaatsstad. 'De stad heeft mij echt verrast. Ik was op zoek naar een plek met verbinding waar ik kan groeien.'

Vorige maand ging Studio 8 Lifestyle van start in een volledig gerenoveerd winkelpand waar eerder elektronicazaak Expert gevestigd was. 'Hiertegenover is nog niet zo lang geleden een boekhandel geopend, dat geeft extra reuring in een stad waar altijd toch al veel te beleven is.' Van der Henne noemt de Agrarische Dagen, het modeweekend, de Oldtimerdagen en uiteraard het wereldberoemde kaatsfestijn de PC, waar tout Nederland ieder jaar op af komt.

'Het zijn allemaal activiteiten waarbij vooral uitgegaan wordt van de wensen van de bezoekers en de inwoners. Het zijn veelal kleinschalige, overzichtelijke, herkenbare en kosteloze evenementen, waar velen plezier aan beleven. Niet al te moeilijk. Toen ik hier mijn winkel opende, kwamen de collega-winkeliers en de winkeliersvereniging met bloemen aanzetten. Ik vond dat geweldig. Waar zie je dat nog?'

Het warme welkom voor Studio 8 was voor Debby van der Henne een signaal dat haar modecollectie een mooie aanvulling is op het bestaande aanbod. 'Iets toevoegen aan wat er al is. Dat heb ik met mijn winkel altijd nagestreefd. Dat was al zo toen ik op de Verlengde Schrans in Leeuwarden met mijn winkel in de voormalige bloemenzaak Lotus begon. Je wilt als ondernemer iets

NA RUIM TIEN JAAR STUDIO 8 LIFESTYLE WEET VAN DER HENNE INMIDDELS WAAR VRAAG NAAR IS. 'VROUWEN WILLEN VERRAST WORDEN. ZE KIJKEN NAAR STIJL EN VOORAL NAAR KWALITEIT. DE MERKEN DIE WIJ VOEREN VOLDOEN AAN DIE UITGANGSPUNTEN.'

'Iets toevoegen aan wat er al is'

aparts aanbieden met kwalitatief goede merken. Je merkt aan je klanten dat ze dat waarderen. Ik heb nu bijvoorbeeld aantrekkelijke, kleurige jaszjes uit India. En daarnaast voer ik de merken Love and Divine, G-maxx, Saint Tropez, IXXI, Jewelry, ikke zonnebrillen, Loveli. We hebben hier gewoon een ongewone lifestyle-winkel met allerlei kwaliteitsproducten.'

Bovendien is winkelen in Franeke een uitje. 'Franeke is op-en-top gezelligheid en dat niet alleen met kerst of in de vakantie. Het wereldberoemde Planetarium van Eise Eisinga, onlangs uitgeroepen tot Unesco Werelderfgoed, trekt dagelijks toeristen naar de stad. Franeke telt zelf zo'n 16.000 inwoners maar heeft een verzorgingsgebied van 40.000.

Het zijn hier bovendien echte ondernemers die een paar stappen extra zetten om leven in de brouwerij te houden. Ik prijs me gelukkig dat mijn vaste klanten mij ook hier weer weten te vinden. Je kunt in Franeke nog goedkoop parkeren en een ritje met de trein is op zich al een uitje. Het is de combinatie van gezelligheid en kwaliteit.'

TOEN IK HAAR VERTELDE DAT ER WEL TWAALF FLESSEN IN EEN TAS KLAASK. TEL. PASSEN, KREEG IK NOG EEN PREEK DAT IK WEL HEEL VEEL DRONK. HET LEEK WEL OF IK WEER GETROUWD WAS

Je mag hier wel eens schoonmaken en opruimen, zei mijn ex, die langskwam voor een kopje koffie. Ik keek eens om me heen en vond het wel wat meevallen. Ik ben nog niet aan de afwas toegekomen, zei ik en keek naar het overvolle aanrecht. En ik zie slecht, dat weet je toch? Er komt toch iedere week iemand die het hier voor je schoonhoudt, vroeg mijn ex. Nee, die komt niet meer. Ik vond het niet meer nodig. Wil je nog koffie, vroeg ik, want ik was wel een beetje klaar met dit gesprek. Maar zo gemakkelijk kwam ik er niet vanaf. Ze eiste een verklaring.

Ik werd er bekaft van als ze kwam schoonmaken, zei ik. De dag ervoor moest ik al zorgen dat er schone doekjes waren. En ik werd naar de Wibra gestuurd om Dasty te halen. Ze wilde ook niet geconfronteerd worden met mijn onderbroeken, dus moest ik het wasrek helemaal leeghalen en alles opgevouwen in de kast leggen. En dat waren dan alleen nog maar de schone onderbroeken. Ik moest voordat ze kwam ook nog half onder het bed kruipen om te kijken of daar nog sokken of onderbroeken slingerden. Ze wilde ook geen pannen met restjes eten op het gasstel zien. Kliedjes horen in een bakje in de koelkast, kreeg ik van haar te horen. Dus dat moest ik ook allemaal regelen voordat ze kwam. In de vuilnisbak moest een nieuwe vuilniszak zitten, ook

al was de vorige nog lang niet vol en de kranten mochten niet meer op een stoel liggen maar moesten alvast in de papiercontainer.

Tot zover hoor ik niks raars, zei mijn ex. En de lege flessen? Ja dat was ook een dingetje. Ze heeft me ook een keertje naar de glasbak gestuurd met vier lege wijnflessen. Toen ik haar vertelde dat er wel twaalf flessen in een tas passen, kreeg ik nog een preek dat ik wel heel veel dronk. Het leek wel of ik weer getrouwd was. Doe mij nog maar een kopje koffie, zei mijn ex, die net deed alsof ze de laatste opmerking niet gehoord had. En ik werd er ook een beetje gek van, zei ik, nadat ik koffie gemaakt had, dat ik na haar bezoek nergens meer de voerbakjes van de kat kon vinden. Meestal vond ik die dan de dag erna in een keukenkastje met een briefje erin dat voerbakjes voor de kat niet op het aanrecht horen te staan. Ondertussen had ik dan alweer nieuwe bakjes gekocht.

Maar was dat de reden dat je gezegd hebt dat ze niet meer hoeft te komen, vroeg mijn ex. Nee, dat kwam omdat ze altijd zeurde over mijn stofzuiger. Hij zoog niet goed genoeg en de slang schoot er telkens af, zei ze. Was dat dan niet zo? Nou nee, volgens mij deed hij het goed en ik had de slang met ducttape vastgezet. Maar op

een gegeven moment heb ik dus toch maar een nieuwe gekocht. Een robotstofzuiger. Helemaal goed toch, zei mijn ex. Nou eigenlijk niet, zei ik wat ongelukkig. Toen ze de laatste keer kwam liet ik haar dat ding helemaal trots zien. Maar ze scheen er niet blij mee te zijn. En toen ik voor de grap zei dat die robot haar overbodig maakte, deed ze haar jas aan en vertrok. Daarna is ze ook niet meer geweest. Wat ben jij een hufter, zei mijn ex. Het was maar een grapje, ik bedoelde het niet zo. Wil jij haar niet eens bellen of ze weer wil komen schoonmaken? Mijn telefoontjes neemt ze niet op.

Waar is die robot nu dan, vroeg mijn ex. Want stofzuigen zou nu hier ook geen overbodige luxe zijn. Het ding is stuk, zei ik. Die robot kon niet opschieten met de kat. Als die op zijn kleedje lag te slapen botste de stofzuiger telkens tegen hem aan. De kat werd dan pissig en sprong er dan boven op. Daar gaat zo'n ding toch niet stuk van, vroeg mijn ex. Nee, maar op een gegeven moment viel het nieuwe waterbakje van de kat van het aanrecht bovenop de stofzuiger en toen maakt hij kortsluiting. En nu, vroeg mijn ex. De eerste keer kwam er een beetje rook uit. zei ik. En als ik hem nu aanzet gaan alle lichten uit. Ik zal haar wel even bellen, beloofde ze.

KLAAS KASMA, KOK TE LEEUWARDEN

• **HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN EN DORPEN
(WISSELEND)**

• **VERSPREIDPUNTEN
(DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER*
MEERDERE MALEN)**

CAMMINGHABUREN: POIESZ*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM • **VRIJHEIDSWIJK:** JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM • **BILGAARD:** ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DER KLOET, SCHOEN- EN SLEUTELSERVICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH

• **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WESTEINDE

• **VALERIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY'S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT • **WESTEN:** HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL • **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ 'T WAP • **ALDÂN:** POIESZ*, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN • **HEECHTERP/SCHIERINGEN:** POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJKCENTRUM

• **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*, TOM'S CAFETERIA • **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK

• **ENGELSESTRAAT:** COMPUTERSYSTEMEN 2000 • **BLEEKLAAN E.O.:** POIESZ*, JUMBO*, TRYATER • **VLIET:** SNACKBAR 'T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ ATLAS • **ORANJEWIJK:** ALBERT HEIJN* • **ACHTER DE HOVEN:** EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOPSTRAAT

• **TIJNJEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION • **WTC:** JUMBO*

• **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, WARENHUIS DE BOER, DECO HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, SCHOOTSTRA VIS*, FIETSSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP* • **ZUIDERBUREN:** JUMBO* • **DE HEMRIK:** GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP FRYSLÂN • **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC • **GROTE WIELEN:** RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES, ORANJE HOTEL*, STATIONS KAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RESTAURANT SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O'RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, **IJZERHANDEL POSTMA**, DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL 'T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KELDERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT EFEZE, RESTAURANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAPELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT DE VLIEGENDE HOLLANDER, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE HOFDAME, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, ANNE & MAX, SNACKBAR ELY'S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUSHOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: CENTERRR, HOTEL-CAFÉ DUHOUS • **GROU:** ESSO TANKSTATION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, EETHUIS AMICAAAL • **WERGEA:** SUPERMARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:** IT HOLT

• **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER SIKKE

• **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM:** POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE BLAUWE TENT • **WYTGAAARD:** FREDERIKA'S TAARTEN & SA

STIENS: ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIMERA, HOTEL VAN DER VALK • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA • **WYNS:** DE WINZE

• **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, VISKRAAM BINNE VAN DER KOOI, TANKSTATION VAN DEN BELT • **BURGUM:** BOEKHANDEL FRANKE AT SMA EN ANNEKE JAGER

Prijsvraag

Niemand minder dan Romke-Blomke van Romke-Dijkstra meldt het volgende over de foto in het vorige nummer: De foto is genomen op het Zaailand. Het is de vrijdagmarkt. En de vrouw is Rooie Koojsje, zo noemden wij haar. Ze staat tegenover de kroeg van Hanske de Boer. Haar echte naam is Koojsje Hoekstra en ze was de moeder van de bekende jongen die vroeger voor Bervoets op de Nieuwestad stond. Ik kan het weten, want ik heb namelijk zelf vijftig jaar in Leeuwarden met bloemen gestaan.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
8911 CJ Leeuwarden
0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

!!OPROEP!!

**WIE (JONG OF OUD, M/V/X) HEEFT ZIN OM ARTIKELN TE SCHRIJVEN
VOOR LIWWADDERS? KIES JE EIGEN ONDERWERP OF SCHUIF AAN BIJ
ONZE GEZELLIGE REDACTIEVERGADERING.**

REACTIE NAAR [INFO@LIWWADDERS.NL](mailto:info@liwwadders.nl) OF BEL NAAR TEL. 058-2133138

W D O M H

AVONTUREN OP WEIDUMERHOUT

WIE WAS ER OVERDAG IN WEIDESUITE ANJEWIEL?

Het was me eindelijk gelukt. Een plekje reserveren in mijn eigen restaurant. Op Restaurant WeidumerHout zitten we vaak ver vooruit volgeboekt. Niet omdat we zo'n sterrenzaak willen zijn, wel omdat ons concept iets losmaakt. Maar vanavond gaan we naar WeidumerHout.

BORREL AAN HET WATER

Ik reserveer wat later, zodat de keuken het rustig kan spreiden. Mijn partner, twee vrienden en mijn dochter schuiven aan. Vooraf zitten we te borrelen op de steiger van Pean-buiten Akkrum, waar onze vrienden in een waterlodge logeren. De zon op het water, een goed glas, fijn gezelschap. Eindelijk een avond zonder iets te moeten.

DAN GAAT DE TELEFOON

Klokslag zeven uur. Onze gastvrouw aan de lijn. Iemand heeft weidesuite Anjewiel die middag gebruikt. Soms is zo'n dagkamer voor een rustige werkplek. Soms voor twee mensen die even samen willen zijn, ver van alles. Je snapt 'm wel. De schoonmaak heeft hem overgeslagen, het restaurant zit stampvol en de weekendgasten zijn bijna ter plaatse. 'Brutale vraag,' zegt ze, 'maar zou jij...?'

EERLIJK? GEEN ZIN

Mijn eerste gedachte: hier heb ik echt geen zin in. Werken twaalf uur per dag, eindelijk één avond vrij, en dan dit. Maar zo gaat dat als ondernemer. De gasten komen eraan. Ik kijk de tafel rond, telefoon nog aan mijn oor, en zeg dat we eraan komen.

KROM VAN HET LACHEN

Mijn gezelschap ligt krom van het lachen als ik het uitleg. Dat heeft deels te maken met waar de weidesuite die dag vermoedelijk voor gebruikt is... Maar ze snappen het ook. We rijden naar de boerderij, pakken de schoonmaakspullen en lopen met z'n allen naar de suite. Binnen een half uur staat er een brandschone cabin klaar.

ALSNOG AAN TAFEL

Om half acht zitten we keurig aan tafel. Mijn gasten zijn diep onder de indruk. Van de smaken, de versheid, de combinatie van betaalbaar en lekker. Alles maken we zelf, alles komt van de Friese grond. Het wordt een fantastische avond. Misschien wel juist dankzij. Zo gaat dat soms, op deze plek tussen de Friese weilanden.

955 MILJARD EURO NOTARISSEN

De vorige keer vertelde ik u dat ik wel een stand-up comedian zou willen zijn. Iemand zoals Arjen Lubach die de problemen van de wereld op luchtige toon doorneemt en van commentaar voorziet. En, mooier, waarbij u voordeel behaalt.

Ik kreeg hierop enkele opmerkingen en zelfs uitnodigingen. Wat je binnen onze praktijk van het notariaat allemaal te horen krijgt is niet niks.

En u weet dat onze lippen zijn verzegeld. Dat neemt niet weg dat ik best anekdotisch, met gebruik makend van al die verhalen, een mooi betoog aan de toog zou kunnen vertellen van samengestelde personen. Het gaat tenslotte om het verhaal en welke lering je hieruit trekt.

Ik zou bijvoorbeeld kunnen beginnen met het getal: 955 miljard euro. Dan is iedereen meteen bij de les. Dit gigantische bedrag wordt in de komende tijd overgeheveld naar andere generaties. 955 miljard euro. Daar moet over worden nagedacht. Doneren? Erven? Zeg het maar. Denk er over na samen met de notaris.

Mijn verhaal zou in grote lijnen gericht zijn op: hou het simpel. Het leven wordt in veel opzichten onnodig gecompliceerd gemaakt. Als stand-up comedian zou ik net als Lubach in een half uur enkele onderwerpen tot de kern kunnen afpellen. Vorige keer had ik het met u over onverwachte voordelen. Ik kan ze u laten zien. En niet één, maar meerdere. Voordelen die u kunt behalen waar u nog nooit aan hebt gedacht.

Waar u misschien ook nog nooit goed over heeft nagedacht is schenken. In de Volkskrant stond onlangs een bemoedigende oproep om te schenken: schenkers zijn gelukkiger. Iets weggeven aan een ander of aan een organisatie zonder hiervoor iets terug te vragen. Maar hoe pak je dat aan? Daar zou ik graag een betoog aan de toog over willen geven.

Zoals ik net al zei: hou het simpel. Als je even over het internet struint, dan word je tureluurs van de vragen. Je stelt een vraag en er poppen tegelijkertijd diverse andere op. Op die manier word je meteen het bos ingestuurd en neig je te zeggen: laat maar. Ik doe het anders. Ik begin met een vraag of een stelling en laat de aanwezigen daarop reageren. En zo vertel ik met anekdotes en humor een verhaal dat staat. Een verhaal waar u mee vooruit kunt. Een verhaal waarmee u voordeel behaalt.

Of ik mijn verhaal vertel aan de toog van het café van Jorwerd of in Easterrein, dat maakt me niet uit. In Leeuwarden kan dat ook prima. Zeg het maar en ik kom langs.

STS (SLAGMAN, TJAARDA SAVENIJE)
NOTARISSEN IN LEEUWARDEN, GROU
EN HEERENVEEN IS HIERBIJ UW BELANGEN-
BEHARTIGER. BEL NU VOOR MEER
INFORMATIE: 058-2120022.

AFVALCONTAINER HUREN IN LEEUWARDEN E.O.?

Afvalcontainer verhuur
(van 3m3 tot 40m3)

Milieustraat

Bedrijf & Particulier!

Einsteinweg 16 | Leeuwarden

058 213 1018 | info@oldehove-recycling.nl

www.oldehove-recycling.nl

DONATEURS ZIJN BROODNODIG. DONEER! WWW.LIWWADDERS.NL

REDACTIONEEL

Zaken waarmee u zit pakken wij graag op. We zien dat onze lezers onze krant en website waarderen en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u onze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 t.n.v. Veldman Journalistieke Producties. U kunt uw bijdrage ook overmaken aan de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Deze stichting is gelieerd aan Liwwadders, het bestuur bestaat uit Bearn Bilker (voorzitter), Sietske Inberg en Hester Witteveen. Het rekeningnummer van de Stichting Loods 50 is NL88 RABO 0355.1954.96 onder vermelding donatie en uw e-mailadres. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor onze donateursbijeenkomst. Als u het stadsblad leest, dan merkt u dat Liwwadders niet zomaar een huis-aan-huisbladje is. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, sporthallen, stamtafels, kantines en wachtkamers) gratis verkrijgbaar in de gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er meestal aangevuld. Bent u als ondernemer/vereniging/zzp'er geïnteresseerd in een bedrijfsreportage, viert u binnenkort feest of wilt u iemand in de bloemetjes zetten: neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Uw betaalde advertorial wordt gratis doorgeplaatst op onze website en via onze andere mediakanalen. Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Je moet er maar opkomen om aan het Noord- en Zuidvliet plantsoentjes aan te leggen. Al weken zijn gemeentewerkers druk in de weer met het planten van fleurige plantjes langs de brede asfaltweg. Na de vele rapporten die over de Vlietzone zijn verschenen zijn deze plantjes het tastbare bewijs van een wijk in beweging. Kunnen we nog meer verwachten?

Laten we eens beginnen met een van de stenen des aanstoots: Strong ID. Hoe onze wethouder NATHALIE KRAMERS (Groen-Links) ook aan het sociale project, dat voor veel overlast zorgde in de omgeving van de Willem Loréstraat (al in 2019 werden er schriftelijke vragen aan het college over gesteld) trok en duwde, het lukte haar in vier jaar tijd niet hiervoor een oplossing te vinden. Net voor de raadsverkiezingen in maart lanceerde ze het plan om de instelling naar de omgeving van de Verlengde Schrans over te plaatsen. Wat je op je klompen kon aanvoelen gebeurde: wijk in opstand, verhuisplan afgeblazen.

Onlangs bladerde ik nog even door het Manifest Vlietzone, een plan uit 2022, voor en door bewoners van de Vlietzone Leeuwarden zo staat er op de voorkant te lezen. Het onderwerp was de oude wijk die in 1592 ontstond nadat de gemeente buiten de stadsmuren ruimte nodig had om uit te breiden. Alleen al bij zo'n jaartal beginnen de amateurhistorici, zoals BILKER, FAHNER en WASSENAAR, dol op oude pandjes, spontaan te kwispelen. Om van de redactie van het historisch tijdschrift Leovardia maar te zwijgen.

Ik lees: de bewoners van die nieuwe wijken waren vooral laag geschoolde ambachtslieden, kunstenaars en zwervers. Het historisch verloop heeft ertoe geleid dat Het Vliet geleidelijk een soort afvoertje voor de stad is geworden. Wat niet binnen de stadsmuren (en later de betere wijken) kon worden gerealiseerd, kon wel op Het Vliet. Het Manifest werd keurig aan de dienstdoende PvdA-wethouder HEIN DE HAAN (slopen, bouwen en huur verhogen) aangeboden die het, naar ik aanneem, vervolgens ongelezen in zijn la stopte. Want na dit Manifest kwam er weer een nieuw plan. En daarna nog een.

Ondanks al die plannen zit de Vlietzone nog steeds met vergelijkbare problemen. Van een krachtige omwenteling is ondanks alle toezeggingen geen sprake. Wat de Taskforce jeugdoverlast, die enkele jaren geleden werd opgericht heeft opgeleverd, is onbekend. Ook wat de 82 miljoen euro die minister YESILGOZ van

‘Slopen, bouwen en huur verhogen’

justitie in 2022 beschikbaar stelde om het rekruteren van kinderen door criminelen te stoppen heeft opgeleverd blijft onduidelijk. Van dat bedrag zou 1 miljoen naar Leeuwarden gaan, zo verwachtte burgemeester BUMA. In 2020 kreeg de Leeuwarder politie 691 meldingen van drugs- en drankoverlast. Hoe groot het probleem is, vindt welzijnswerker ALEF SIES van welzijnsorganisatie Amaryllis 'lastig te schetsen. Drugscriminaliteit is iets van alle tijden. Als wij op straat zijn, zien we veel jongeren blowen. Daar begint het vaak mee. Veel gebeurt natuurlijk achter de voordeur, in kroegen en op festivals. Daar zijn wij niet', vertelde hij aan de Leeuwarder Courant. Ook minister HUGO DE JONGE kwam nog langs om de situatie in ogenschouw te nemen.

Of het Huurteam Leeuwarden nog succes geboekt heeft? De laatste berichten op de website gaan over de sluiting van het bureau met de kerstdagen en doen het ergste vrezen. In 2022 was het team aanwezig in netwerkcentrum De Klomp en constateerde dat een huur van 1000 euro werd gevraagd voor woningen waar maximaal 693 euro per maand voor zou moeten worden betaald. Huurders klaagden over achterstallig onderhoud, lekkages, schimmel op de muren en ongedierte.

Na de Taskforce, het Manifest en een intentieverklaring van maar liefst 49 partners werd er ook nog een Ambitiedocument vervaardigd. Er zijn zoveel rapporten over de wijk gestort dat NICO DE KONING de tel is kwijtgeraakt. Het jonge bureau Leeuwarden Oost aan de Oostersingel levert ze waar je bij staat. Toch zet De Koning zich nog altijd met een onverwoestbaar goed humeur in voor het welbevinden van de Vlietzone. Hij vertelde mij dat de aaneengeschakelde wijkjes nog altijd kampen met een enorm aantal verhuizingen. Zoiets is niet goed voor een buurt. Daar waar wethouder EVERT STELLINGWERF druk in de weer is met postzegtjesgroen, vecht De Koning tegen een plan van vastgoedman AREND STUYT, die op een miniem stukje grond in de Trompstraat, grenzend aan een speelterreintje, een paar woninkjes wil bouwen. Aan dit plan wil de gemeente wel medewerking verlenen, verzucht De Koning.

Eerst maar eens zien of de plantjes het houden.

SPONSOR ROLLEMA VASTGOED

ROLLEMA VASTGOED DE VRAAG NAAR KANTOORRUIMTE BLIJFT GROOT

De Leeuwarder vastgoedondernemer Tjalling Rollema heeft het woongedeelte van het terrein van het gemeentehuis Kollumerland in Kollum verkocht aan een aannemer uit Noord-Holland. Het hoofdgebouw blijft eigendom van Rollema Vastgoed. 'Het ontwikkelen van woningen op dit terrein kun je het best overlaten aan projectontwikkelaars en aannemers die hier ervaring mee hebben. Onze expertise ligt vooral bij het beschikbaar stellen van kantoorruimtes voor startende en gevorderde ondernemers. Daar zijn wij goed in. Je ziet het ook bij ons pand aan de Emmakade in Leeuwarden, het voormalige hoofdkantoor van het Provinciaal Energiebedrijf. Hier worden woningen ontwikkeld door een projectontwikkelaar. Eind dit jaar worden ze opgeleverd. Het zijn prachtige, luxe-appartementen met een fraai uitzicht over de historische gracht.'

De vraag naar kantoorruimte blijft groot. 'De panden die we in eigendom hebben, zoals Crystalic, Emmastate en een kantoorpand aan de Aldlânsdijk, zitten voor het overgrote deel vol. Ik heb eigenlijk nooit geloofd in permanent thuiswerken. Dat blijft een deelactiviteit. Je ziet nu meer de beweging om toch weer op kantoor samen te komen. Een kantoor schept duidelijkheid, bovendien is de interactie tussen werknemers belangrijk. De onderlinge sociale contacten zijn waardevol om tot goede bedrijfsresultaten te komen. Dat hoor ik steeds vaker van ondernemers die kantoorruimte of bedrijfsruimte willen huren. We zien het ook bij de verhuur van de horecaruimtes in Crystalic. De locatie wordt geroemd om de gratis parkeervoorzieningen en de flexibele aanpak die we hanteren. Er is gewoon veel mogelijk. Op de vraag van de ondernemer wordt actief ingespeeld. We proberen het de ondernemers optimaal naar de zin te maken. De vergaderruimtes maken vijftien procent uit van de totale omzet. Dat zegt genoeg, lijkt mij.'

Hotel-restaurant Weidumerhout bij Weidum is inmiddels afgestoten. Tjalling Rollema: 'Ook hier hebben we gezegd: schoenmaker, hou je bij je leest. Het exploiteren van een horecabedrijf is niet zomaar iets. Dat moet je echt liggen en bovendien ben je er dag en nacht mee bezig. Het paste uiteindelijk niet in onze portfolio, daar moet ik eerlijk in zijn. We hebben gelukkig een enthousiaste ondernemer gevonden die dit prachtige complex met de hotelwoningen in het weiland verder kan exploiteren.'

Ook de Koepelkerk en de Vredeman de Vriesstraat is niet geheel vrij van zorg. 'De kachel is aan vervanging toe en ook het monumentale dak moet worden hersteld. Het zijn kostbare operaties waarvoor we nog een oplossing moeten vinden. Desondanks houden we goede herinneringen aan de concerten die we hebben georganiseerd. Regelmatig was de zaal stampvol en we kunnen terugzien op enkele memorabele avonden. Wie wordt er niet blij van de herinnering aan een concert met Rob de Nijs?'

BEKIJK DE TALKSHOW

POLITIEK CAFÉ LEEUWARDEN OP HET
YOUTUBE-KANAAL @POLITIEKCAFELEEWARDEN
(OPNAME: 30 MEI)

D·E

i www.galeriedevis.com

KOOKS 20: 'Not a problem' van Wouter Klein Velderman

In het kielzog van de kunst- en cultuurmanifestatie Arcadia toont beeldend kunstenaar Wouter Klein Velderman van 21 maart tot en met 14 juni de installatie 'Not a problem'. De expositie is te zien in Kunstetalage Zaailand 98, schuin tegenover de ingang van het Fries Museum in Leeuwarden.

Centraal staat het immense werk 'Hakbijl', waarmee de kunstenaar onderzoekt of hij zelf probleemloos kan werken. 'De natuur kent geen problemen', stelt Klein Velderman. 'Alles gaat in elkaar over, alles transformeert. Iets wordt pas een probleem op het moment dat een mens het zo benoemt.' De hakbijl staat hierbij symbool voor dat wat de mens wil veranderen. Iets maken en iets kapot maken liggen daarbij gevaarlijk dicht bij elkaar.

Klein Velderman (Deventer, 1979) creëert vanuit deconstructie.

ZAAILAND 98 (TOT EN MET 14 JUNI)

i www.appassionata-leeuwarden.nl

'Barokke parels voor alt, strijkers en basso continuo'

Armonico Tributo & Lotte Bovi, alt

Agnieszka Papierska, viool I
Jiska ter Bals, viool II
Tom Moonen, altviool
Jan Insinger en Marike Tuin, cello/viola da gamba/violone
Robert Koolstra, klavecimbel

Een prachtig zomers barokprogramma rondom Napolitaanse componisten als Pergolesi, Alessandro Scarlatti, Leonardo Leo en Porpora.

Zo klinkt van Pergolesi een prachtig Salve Regina. Daarnaast het ten onrechte zelden uitgevoerde Salve Regina van Nicola Porpora. Dit stuk was een van de vele stukken die hij componeerde voor de zeer virtueuze zangers van de Venetiaanse 'Ospedali'.

Naast deze prachtige religieuze composities klinken ook wereldlijke cantates van Bononcini, Scarlatti en Handel en spetterende barokmuziek voor strijkers en basso continuo.

23 JULI – DOOPSGEZINDE KERK, WIRDUMERDIJK 18

i www.tresoar.nl

Reboelje-archiefmiddag

Op zaterdag 19 september 2026 is er in Tresoar een Reboelje-archiefmiddag. Bezoekers kunnen daar materiaal laten bekijken, overdragen en verhalen delen. De bijeenkomst vindt plaats van 12.00 tot 16.00 uur. Kom langs!

Help je mee het verhaal van Reboelje te bewaren? Heb jij nog materiaal van Reboelje op zolder liggen? Denk aan opnames, foto's, posters, krantenknipsels of andere herinneringen.

Samen werken we aan een officieel archief, zodat het verhaal van Reboelje bewaard blijft voor de toekomst. Jouw bijdrage is welkom – maar er zijn een paar spelregels. Om het materiaal goed te kunnen bewaren, vragen we je om – waar mogelijk – alvast het volgende te doen: zie de website van Tresoar.

19 SEPTEMBER 2026 (12.00-16.00 UUR) – TRESOAR, BOTERHOEK 1

i www.sgleeuwarden.nl

SGL lezing dr. Bianca Harms en Joris Galama:

Waarom we weten wat goed is, maar toch anders doen

We weten inmiddels heel goed wat de klimaatuitdagingen zijn. We kennen de cijfers, de scenario's en de oproepen tot duurzamer gedrag. Toch blijven we massaal niet-duurzaam gedrag vertonen. Sterker nog: in veel gevallen is niet-duurzaam gedrag nog altijd statusverhogend, zoals vliegen naar zonnige vakantiebestemmingen. Daarbij zien we dat zelfs mensen die zichzelf als duurzaam beschouwen, zich lang niet altijd duurzaam gedragen.

In deze Studium Generale-lezing staan we stil bij die paradox, vanuit een systeemperspectief. Ons gedrag staat namelijk niet op zichzelf, maar is ingebed in een groter systeem van normen, infrastructuur, economische prikkels en culturele beelden. Wanneer verschuift binnen zo'n systeem de norm en wordt bepaald gedrag ineens maatschappelijk onacceptabel, zoals roken binnenshuis?

De lezing verkent ook hoe communicatie en media een sleutelrol spelen binnen dit systeem: in het normaliseren van gedrag, het versterken van status, maar ook in het doorbreken van vastgeroeste patronen.

18 JUNI – CAMPUS FRYSLÂN, WIRDUMERDIJK 34

Als je dingen durft, dan kom je ergens

Door Linda Paulusma

In de Bagijnestraat 67 bevindt zich sinds kort de atelierwinkel van de in Leeuwarden geboren en getogen kunstenares Sita Dotinga. Het is een gezellige ruimte, waarin gelijk de veelzijdigheid van de kunstenares te zien is. Er hangen schilderijen, er staan beeldjes, geüpcyclede vazen, er liggen gedecoreerde tegeltjes, brochures van scherven keramiek en er staat natuurlijk een grote tafel om met cursisten aan te werken.

In de Bagijnestraat 67 bevindt zich sinds kort de atelierwinkel van de in Leeuwarden geboren en getogen kunstenares Sita Dotinga. Het is een gezellige ruimte, waarin gelijk de veelzijdigheid van de kunstenares te zien is. Er hangen schilderijen, er staan beeldjes, geüpcyclede vazen, er liggen gedecoreerde tegeltjes, brochures van scherven keramiek en er staat natuurlijk een grote tafel om met cursisten aan te werken.

Als kind was Sita al veel aan het tekenen en knutselen. 'Als we op de middelbare school een werkstuk moesten maken voor bijvoorbeeld biologie, tekende ik zelf alle illustraties. Ik heb tekenen altijd leuk gevonden en nog steeds zou ik niet zonder kunnen; ik word er blij van en heb die balans tussen bezig zijn met het hoofd en met de handen nodig.'

Ook hield ze van taal en lezen. De perfecte combinatie van haar behoefte om met haar handen bezig te zijn en daarnaast met haar hoofd vond ze in de opleiding tot docent Engels en kunst in Groningen. Daarna kon ze deze ideale combinatie voortzetten. Als docent Engels ging ze voor de klas staan en daarnaast ontwikkelde ze zich verder in de kunst.

GOED LEREN KIJKEN

Tijdens haar opleiding ontdekte ze al hoe inspirerend het was om studiegenoten met allerlei kunstvormen bezig te zien. 'Je leert er heel veel van als je goed kijkt naar

'We zijn allemaal verschillende mensen die zich op verschillende manieren uitdrukken'

wat andere kunstenaars doen.' Ze bezoekt daarom graag exposities en musea. 'Als je kunst maakt is het ontzettend leuk en ook noodzakelijk om goed te leren kijken. Bijvoorbeeld naar de verhoudingen, kleuren en vormen in de natuur of van gebouwen.' Ook hieruit haalt ze veel inspiratie.

Een favoriete kunstenaar heeft ze niet. Wel heeft ze bewondering voor kunstenaars die vernieuwend zijn en iets durven. 'Als je dingen durft, dan kom je ergens.' Als voorbeeld noemt ze de impressionisten, die aandurfdten om het precies naar de werkelijkheid te schilderen los te laten. Dat was voor die tijd ongekend. Of iets wel of geen kunst is, is niet aan haar om te beoordelen. 'We zijn

allemaal verschillende mensen die zich op verschillende manieren uitdrukken. Vaak zit er een verhaal achter wat iemand maakt. En dat is interessant. Kunst is de meest persoonlijke vorm van een uiting van een bepaald gevoel op een bepaald moment.'

HET MIDDEN-OOSTEN

In 2005 verhuisde ze met haar man en hun zoon naar Bahrein, waar ze zich negen jaar lang volop aan het schilderen kon wijden en zich daarin verder kon ontwikkelen. 'Schilderen is oefenen, nieuwe dingen proberen en durven.' De omgeving inspireerde haar om met felle kleuren te werken. Ze ging meer abstract schilderen en werkte met diverse

WEER TERUG IN LEEUWARDEN

Inmiddels is ze vol ideeën aan de slag gegaan in haar atelier in de binnenstad van Leeuwarden. Nog steeds probeert ze nieuwe technieken en materialen uit. Zo gebruikt ze bijvoorbeeld foto's of bladeren in haar schilderijen, maar is ze ook bezig met klei en papier-maché. Nu ze in de drukke binnenstad woont, merkt ze dat haar werk juist wat rustiger, serener, wordt.

Haar atelierwinkel is elke zaterdag open. Ook staat ze op kunstmarkten. Ze wil kunst toegankelijk maken door het betaalbaar te houden. 'Als mensen eenmaal iets aan de muur hebben hangen waar echt met handen aan gewerkt is, ervaren ze hoe anders zoiets is dan een poster. Een huis zonder kunst is een huis zonder ziel. Het laat immers zien wat de bewoner interessant en mooi vindt.'

Ondanks dat ze het heerlijk vindt om zelf te schilderen, ervaart ze een enorme drive om haar passie ook op anderen over te brengen. 'Het is te leuk om mensen te laten ontdekken hoe fijn het is om met je handen bezig te zijn.' Daarom geeft ze in haar atelier cursussen en workshops.

'In iedereen zit een kunstenaar,' zegt Sita vol overtuiging. 'Iedereen die het leuk vindt, kan zich op een creatieve manier uitdrukken, op papier, met klei of op wat voor manier dan ook.' De workshops en cursussen die ze geeft zijn terug te vinden op Instagram en Facebook (sita dotinga) en daarnaast is het in overleg mogelijk om voor kleine groepen privé-workshops te organiseren.

Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

Daklôôsheid Leeuwarden

Door een medewerker

Hoe zit het met de dakloosheid in Leeuwarden? En welk beleid wordt er gevoerd? Het zijn – zo blijkt – niet de meest eenvoudige vragen.

Op 14 april j.l. stuurden B. en W. van Leeuwarden een brief aan de gemeenteraad over het 'proces en planning regionaal beleidskader aanpak dakloosheid'. Sociaal Domein Fryslân (SDF) vroeg aan B. en W. of zij de gemeenteraden van alle Friese gemeenten op de hoogte wilden stellen van de 'huidige ontwikkelingen en het tijdsplan'.

De korte brief verwijst naar bestaand beleid getiteld Brede Aanpak Dakloosheid. Die aanpak moet verder ontwikkeld worden via een nieuw 'regionaal beleidskader voor de maatschappelijke opvang'. Al op 29 juni 2023 gaven de Friese wethouders (verzameld in het Portefeuilleoverleg SDF Wet maatschappelijke ondersteuning) daarvoor de opdracht. Er blijken haken en ogen te zijn. Want, zo valt te lezen, halverwege 2025 is er ambtelijk een concept Regionaal Beleidskader opgeleverd. Maar 'uiteindelijk is door het managementteam van SDF geadviseerd om het beleidskader niet vast te stellen'. Als reden daarvoor wordt genoemd dat er nog geen rekening kon worden gehouden met de uitkomsten van pilots die binnen de brede aanpak dakloosheid geëvalueerd moesten worden. Dit managementsadvies werd gesteund door de bestuurlijke begeleidingsgroep. Als gevolg daarvan zijn ook geplande bijpraatsessies met gemeenteraden geannuleerd.

Maar gelukkig is er nu in januari een nieuwe projectgroep gestart om het Regionaal Beleidskader verder uit te werken. De planning is nu gericht op een vaststelling van dit beleidskader door alle Friese gemeenteraden in 2027. Men mikt op de tweede

week van januari 2027. Vooraf zal er nog gelegenheid zijn voor gemeenteraden om input en/of een zienswijze te leveren. We gaan dus in 2026 nog wel wat meer horen.

Tussen tijdstip van opdracht en de nu geplande vaststelling ligt dus bijna vier jaar. De Brede Aanpak zelf dateert al van 2021.

Brede Aanpak Dakloosheid (BDA) in Friesland 2021: 'Iedereen Gewoon Thuis'

De plannen voor een effectievere aanpak van de dakloosheid, zoals ze gestalte kregen in het BDA dateren van september 2021. Uit de nota, die als titel kreeg 'Iedereen Gewoon Thuis' blijkt dat het ministerie van VWS de aanzet gaf via beschikbaarstelling van geormerkte financiële middelen.

Het plan kende vier pijlers:

1. Preventie
2. Toeleiding
3. Opvang
4. Wonen

De onderverdeling in projecten zag er als volgt uit:

1. Coördinatie uitstroom opvang 100 trajecten
2. Multidisciplinair team duurzaam verblijf 12 trajecten
3. Outreachend team 40 trajecten
4. Interventiewerk jongeren 100 trajecten
5. Gewoon thuis 100 trajecten
6. Skills in de Stad 37 trajecten
7. Regionaal Transferpunt 100-200 trajecten

De kosten waren begroot op een bedrag van 3.395.000 euro. Het ging dan om het eerste jaar van de nieuwe aanpak. Een gerichte evaluatie na dit jaar hebben we niet bij de stukken aangetroffen. Het BDA is sindsdien wel voortgezet.

...IN HET KORT...

Het aantal medewerkers dat zich bezig houdt met dakloosheid in Leeuwarden lijkt het aantal daklozen te overtreffen. De ene aanpak volgt de andere op. En doeltreffend beleid wacht op nadere informatie. Er moet behoorlijk wat worden bijgepraat tussen de verschillende organisaties. Er is al met al zo'n 14,5 miljoen euro mee gemoeid. Ondertussen blijven heel veel daklozen dakloos.

Veel partijen: voordeel of nadeel

Bij de plannen is een groot aantal partijen betrokken. De nota noemt onder meer wijk- en gebiedsteams, woningcorporaties, zorgaanbieders, de aanbieders van maatschappelijke opvang (met name Wender, Leger des Heils, Limor, VVN), GGZ, Verslavingszorg, wijk-GGD-ers, en bijvoorbeeld ook particuliere verhuurders. De nota merkt op dat de betrokkenheid van zoveel partijen voor de uitvoering van het plan van grote meerwaarde is.

Het maakt het natuurlijk ook complex. Een eerste stap was dan ook het aantrekken van een kwartiermaker. Er waren nog voorbehouden op het punt van financiering, maar 'er is bij betrokken partijen consensus over visie en ambitie', zodat het 'realiseren van een solide en duurzame keten van wonen, zorg en ondersteuning passend bij de situatie in Friesland' aanstaande is - aldus de nota.

Zoals gezegd sturen de Friese wethouders Sociaal Domein het plan bestuurlijk aan, waarbij het commitment richting de netwerkpartners plaats vindt via 'diverse regionale overlegtafels op het terrein van o.a. Acute en niet-Acute zorg'.

Voortgangsrapportage over 2024

In juli 2025 verscheen de laatste voortgangsrapportage van het BDA Fryslân. Waren de toegekende middelen in 2021 aanvankelijk eenmalig (3,4 miljoen euro van ministerie VWS), er blijkt inmiddels een jaarlijkse bijdrage voor 2022 t/m 2026 beschikbaar van circa 2,1 miljoen. Voor het project Skills in de Stad kwam het ministerie van BZK bovendien met een Specifieke Uitkering van 1,3 miljoen over de brug. In totaal bedragen de toegekende middelen t/m 2026 van de rijksoverheid voor de aanpak in Fryslân daarmee zo'n 14,5 miljoen euro.

Problemen

De rapportage signaleert dat de druk op de maatschappelijke opvang onverminderd hoog blijft. Er zijn in Fryslân gemiddeld drie keer zoveel aanmeldingen voor opvang als er plekken beschikbaar zijn. Fryslân heeft zich aangemeld voor de Preventiescanner Dakloosheid. De

ambitie om te gaan werken met regionale outreachende teams is in de praktijk lastig te realiseren, zo meldt het verslag. Uitbreiding van capaciteit bij de GGD bleek niet haalbaar. En ook de intentie om met een jongereninterventieteam (JIT) aan de slag te gaan, speciaal voor de doelgroep bankhoppers, is niet uitgemond in een uitvoerbaar pilotproject. Als verklaring wordt aangevoerd dat de verschillen in visie en (veelal geprotocolleerde) werkwijzen van organisaties het effectief samenwerken in 'bemoeizorg' op regionaal niveau lastig maken. De pilot 'Tussenvoorziening Jong Volwassenen', die voortkwam uit de aanbevelingen van het Project Moeilijk Plaatsbaren bij het Zorg- en Veiligheidshuis Fryslân, en uit de 'concrete aanwijzingen dat een groeiende groep jongeren een beroep doet op opvang', is niet van de grond gekomen en zal binnen het BAD niet worden voortgezet.

Bij wel doorgezette projecten is nogal eens sprake van een trage start en aanloopproblemen. De beschrijving van de stand van zaken van de projecten in het jaarverslag blinkt niet uit door helderheid. Onder andere het jargon en de afkortingen zijn een plaag voor de onbevungen lezer.

Jammer is dat in de laatste voortgangsrapportage cijfers over ontwikkelingen in aantallen daklozen goeddeels ontbreken. Waarbij opvalt dat in een overleg van de Friese portefeuillehouders (wethouders) is besloten om niet deel te nemen aan de landelijk veel aandacht trekken- de ETHOS-tellingen. Als reden daarvoor noemt het verslag het ontbreken van voldoende draagvlak hiervoor. Onder de portefeuillehouders dan blijktbaar. Meer toelichting op dit punt lijkt gewenst.

Enkele cijfers voor het jaar 2023

De rapportage over het jaar 2023 noemt wel diverse cijfers.

Als 'highlights in 2023' staan genoteerd:

- in totaal zijn er 717 huishoudens (incl. eenpersoonshuishoudens) dakloos. Het ging om 917 personen, waarvan 818 volwassenen en 99 kinderen.

Als top 3 oorzaken van dakloosheid:

1. het verlaten van voormalige thuissetting
2. uitstroom uit een instelling
3. uitzetting door een woningcorporatie

Er waren in totaal 402 uitgestroomde huishoudens, waarvan 204 naar zelfstandig wonen.

- bij 41% van de huishoudens was sprake van schulden
- 71 succesvolle bemiddelingsin 2023
- gemiddelde doorlooptijd van een bemiddelingstraject is 6,1 maanden

Wat betreft de herkomst van de genoemde huishoudens is de gemeente Leeuwarden met 243 koploper. Súdwest-Fryslân volgt met 110, Smallingerland met 59 en Heerenveen is hekkensluiter met 38.

Per instelling (MO) is het aantal geregistreerde personen als volgt verdeeld:

Wender	530
Limor	167
VVN	69
Leger des Heils	151

Voor een volgend nummer wil Liwwadders proberen op onderdelen nog verder inzicht te verkrijgen in de opzet en resultaten van de BAD. Uiteraard gaat het bij de dakloosheid om een ingewikkelde problematiek. Daklozen zijn er in verschillende soorten, evenals de opvang.

Landelijk is recent weer de noodklok geluid in verband met de groei van de aantallen daklozen, waaronder met name ook jongeren. Het Nationaal Actieplan Dakloosheid is recent geëvalueerd door het onderzoeksbureau Significant. Significant constateert dat betrokken partijen in den lande hard aan de slag zijn gegaan, maar de ambitie om in 2030 geen dakloosheid meer te hebben in Nederland zal in het huidige tempo niet worden gehaald. De noodzakelijk geachte 'paradigmaverschuiving' van opvang naar wonen is hard nodig, maar staat volgens Significant nog in de kinderschoenen.

EEN BELANGRIJKE VRAAG LIJKT – OOK IN FRIESLAND – OF DE INGEWIKKELDE ORGANISATIESTRUCTUUR (BESTUURLIJK, AMBTELIJK EN AANTALLEN BETROKKEN DISCIPLINES EN INSTANTIES), NIET JUUST HET BEHALLEN VAN BETERE RESULTATEN IN DE WEG STAAT.

!!IEDERE DAG VERS NIEUWS!!
LEES DE LAATSTE BERICHTEN OP WWW.LIWWADDERS.NL

- **WONING ARCHIPELWEG GESLOTEN VANWEGE ILLEGALE PROSTITUTIE**
- **VOOR GEZONDSTE GENERATIE OIT IS MEER AMBITIE NODIG**
- **EIGEN HUIS ROEPT OP: LEG BIEDPROCES WETTELIJK VAST**
- **82% VAN DE NEDERLANDSE 50-PLUSSERS WIL MAAR ÉÉN DING OP VAKANTIE... RUST**
- **NVM: RECORDAANTAL VERKOPEN MONUMENTALE WONINGEN MET UITDAGINGEN ENERGIELABELPLICHT**
- **BEWONERS SLAAN ALARM OVER VERKEERSVEILIGHEID IN WIJK ALDLÂN**

MATA HARI

MOED, VERLIES EN VROUWENKRACHT

De femme fatale die stierf voor het vuurpeloton. Al ruim honderd jaar roept de naam Mata Hari beelden op van mysterie, verleiding en gevaar. Achter haar legende schuilt het aangrijpende verhaal van een moeder en haar dochter. In Mata Hari Returns, van muziektheatergezelschap Tafel van Vijf, krijgt ze de kans opnieuw op het podium te stappen. Deze keer om haar eigen verhaal te doen, samen met haar dochter Nonnie. Een historisch verhaal over moed, verlies en vrouwenkracht.

'Ze werd slachtoffer van propaganda, een zondebok'

De Friese Margaretha Zelle werd wereldberoemd als danseres. Haar leven begon 150 jaar geleden in Leeuwarden. Ze had een zware jeugd. Op 18-jarige leeftijd trouwde ze met KNIL-kapitein Rudolph MacLeod en vertrok naar Nederlands-Indië. Na een ongelukkig huwelijk, haar man was alcoholist en agressief, vertrok ze naar Parijs. Ze verloor het contact met haar dochter, begon te werken als danseres, noemde zich Mata Hari en groeide uit tot een icoon. Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog was ze omringd met invloedrijke mensen aan beide kanten van het conflict, waardoor ze werd verdacht van spionage en ter dood werd veroordeeld.

Vrijheid van leven vinden

'De voorstelling is een ontmoeting tussen twee vrouwen die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, maar elkaar nooit écht hebben leren kennen,' vertelt schrijver en maker Melissa Knollenburg. 'Ze leefden in een tijd waarin je als vrouw weinig rechten had en op andere manieren de vrijheid moest vinden.' Margaretha deed dat door Mata Hari te worden en uit te groeien tot een wereldster. 'Het verhaal is al vaak verteld, maar meestal vanuit een mannelijk perspectief. Wij wilden daar onze eigen versie aan toevoegen - een versie waarin ze weer mens wordt, door Margaretha en dochter Nonnie samen te brengen.'

De moeder achter het frame

'Nonnie leerde haar moeder vooral kennen door hoe anderen haar zagen. In de voorstelling krijgen ze de kans om dat beeld los te laten,' zegt Knollenburg. Muziek speelt daarin een belangrijke rol, met songs gecomponeerd door Knollenburg zelf en Lilian Vieira, en met een liveband. 'Ze bezingen allebei hun eigen verhaal en bevragen elkaar. Zo ontstaat er ruimte voor confrontatie en dialoog, waardoor ze elkaar leren kennen voorbij het imago.'

Nieuwsgieriger naar elkaar

Dit verhaal laat zien hoe hardnekkig zo'n beeld kan zijn. 'Mata Hari is veroordeeld voor spionage, terwijl er weinig bewijs was,' zegt Knollenburg. 'Ze werd slachtoffer van propaganda, een zondebok. Haar noodlot is een voorbeeld van hoe je veroordeeld kan worden op basis van vermoedens, in plaats van op feiten. In deze voorstelling laten Margaretha en Nonnie hun liefde winnen van het beeld dat van ze is geschetst. Juist nu kunnen we leren van dit verhaal. Door met aandacht en liefde te kijken naar de ander, zie je meer. Het is een van de sterkste krachten tegen het geweld in de wereld. Ik hoop dat mensen na het zien van de voorstelling nieuwsgieriger worden naar elkaar - ook naar degenen die dichtbij ze staan.'

150 JAAR MATA HARI IN LEEUWARDEN

Leeuwarden herdenkt dit jaar de 150e verjaardag van Mata Hari met een rijk programma vol unieke evenementen.

Het programma loopt van 23 mei t/m 7 augustus en vormt de perfecte manier om haar leven, dood en alles daartussenin in Leeuwarden te ontdekken.

Mata Hari Returns is op donderdag 8 en vrijdag 9 oktober te zien in De Harmonie.

KIJK OP [HARMONIE.NL/MATAHARI](https://www.harmonie.nl/matahari) VOOR MEER INFORMATIE

DE **Harmonie** |•|
STADSSCHOUWBURG LEEUWARDEN

De Harmonie verbouwt en verduurzaamt, en gaat op 3 & 4 oktober weer open. Voor het openingsweekend en het hele programma zie [harmonie.nl](https://www.harmonie.nl)

Bedankt voor dit goede artikel. Graag lees ik meer van dergelijke stukken en daarom scan ik de QR-code en maak direct 1,50 over op de rekening van Liwwadders

Tekst André Keikes • Foto: André Keikes

Zijn BUMA'S SANSEVIERIA een statement?

Vensterbanken.... je ontkomt er niet aan. Tenminste als je ramen in je woonkamer hebt, wat doorgaans het geval is. Wat doe je ermee? Leeuwarders zijn net gewone mensen: ze zetten er van alles in. En voor de ramen hangen ze graag postertjes van culturele evenementen of met kreten die duidelijk moeten maken dat ze vredelievend zijn. Dat is belangrijk om te weten.

Tante Tjitske en oom Wiebe hadden in de jaren zestig ooit heel veel sansevieria's in de vensterbank staan, van die stakerige planten die, zoals u ongetwijfeld weet, tot de aspergefamilie gerekend worden. Ze zijn overigens niet om te vreten, maar in de vensterbank kunnen ze er mee door. Tenminste, dat vond onze voorfamilie. En velen met hen. Later werden die onvermijdelijke, haast verplichte, planten belachelijk gemaakt door cabaretiers en dat soort volk, dus wisten veel mensen niet hoe snel ze ze toen weg moesten doen. Niemand gaat immers graag door voor volgzaam en burgerlijk.

Vandaag de dag zie je de sansevieria weinig meer. Alleen heel hippe jonge vogels durven het weer aan, juist omdat ze 'not done' zijn verklaard. Zo kun je ze voor anarchistisch statement

door laten gaan. Burgemeester Sybrand Buma, u weet wel, de onze, die ons spoedig verlaten zal, heeft in het stadhuis opmerkelijk veel sansevieria's in de vensterbank staan. Je kunt ze vanaf de straat zien. Wat zegt dat over hem? Is hij een zeer traditioneel man, die nog in de jaren zestig leeft of maakt hij er juist een hip statement mee?

De sansevieria is in zekere zin de levende variant van het van oorsprong Zweedse houten adventstrapje met elektrische lampjes. Adventskandelaars waren er wel meer, al waren ze nooit echt talrijk, maar die Zweedse dingen kregen opeens vleugels toen Ikea ermee kwam en welke winkel niet? Je zag ze opeens overal. Tot cabaretiers en dat soort volk de bezitters ervan belachelijk begonnen te maken, toen wisten de mensen niet hoe snel ze ze weer weg moesten doen. Voor zover bekend heeft ook burgemeester

Buma aan het eind van het jaar nooit een Ikea-trapje voor zijn ramen staan. En hippe vogels hebben hoe dan ook weinig met tradities als advent.

De vensterbank onderging wel vaker een metamorfose. Wijlen interieurpaus Jan des Bouvrie had de Nederlander bevolen het huis te ontdoen van alle kleuren behalve wit en zwart, zoals wij nog dagelijks kunnen vaststellen

op Funda, het internetplatform voor te verkopen woningen. Alle huizen die doorgaan voor 'hedendaags' of 'bij de tijd' zijn totaal wit. En anders wel zwart. Erg origineel kun je het niet noemen.

Maar weinigen weten dat Des Bouvrie ook de aanjager was van het twee-potjes-syndroom. Dat wil zeggen: zet nooit één voorwerp in de vensterbank (of op de

stoep), maar altijd twee dezelfde naast elkaar. De precieze gedachte daar achter zal wel nooit meer opgehelderd worden, maar misschien had het iets met de strijd tegen eenzaamheid te maken. Ook potjes, flesjes, gekke stenen, stoeltjes of zelfs planten staan er niet graag alleen voor.

Maar dat is misschien te simpel gedacht. Voor het correcte interieur moet je gestudeerd hebben

Aan-/verkoop én recycling van oud ijzer en metalen voor bedrijf én particulier!

Einsteinweg 16
8912 AP Leeuwarden
+31 58 2130402
info@vdmm.nl
www.vdmm.nl

DE RODE LOPER

boekenpassage

ANSICHTKAARTEN - PLAATJESBOEKEN - CD'S - KUNST - SCHAKEN

NET BINNEN

J.J.P. OUD ARCHITECT 1890-1963	ON THE STREET KARLO. ORUD
JOSEF MARIA JUJOL	COLIJN IN DE DICTATUUR
HAMBURGER ARCHITEKTUR SOMMER 1994	TIENTALLEN ONGELEZEN DEBUUTROMANS, INGESTUURD VOOR DE ANTON WACHTERPRIJS
DESIGN FROM SCANDINAVIA	CONSTANT SCHILDERIJEN
ELSE BERG - SCHILDERIJEN	VORSTELIJKE GRAFTOMBEN
KOENIG - NEIL JACKSON	
KEES VAN DONGEN	

SINT JACOBSSTRAAT 32 • IEDERE DAG GEOPEND VAN 11 TOT 17 UUR
MAANDAG EN ZONDAG VANAF 13 UUR

VIERIA'S

'In een enkel geval zit er een hond, of zelfs twee, in de vensterbank'

of op zijn minst VT Wonen lezen en dan beginnen ze ongetwijfeld over de esthetiek van het dubbele. Wat denken jullie?

De Liwwadder is niet zo van modieuze gekte. Net als zijn of haar kledingkeuze (als je maar een broek aan hebt), blinkt het interieur en daarmee zijn of haar vensterbank niet vaak uit in inventiviteit (als het maar makkelijk schoon te houden is). Dus staat er vaak helemaal niets in de vensterbank en kan poes er in alle vrijheid naar de bewegende, al of niet gevederde passanten staren. In een enkel geval zit er een hond, of zelfs twee, in de vensterbank, zoals op de Emmakade NZ, niet ver van de Koepelkerk soms het geval is. Flinke beesten, zeker vergeleken met kleine katjes. En ze blaffen ook nog dwars door de thermopane heen.

Winkels en kantoren hebben soms, zelfs vaak, ook vensterbanken. Bij winkels zijn het echt niet altijd etalages en bij kantoren nooit. Dan zetten de naar vijf uur snakkende medewerkers er

soms wat persoonlijke spullen in. Een trouwfoto, een indruk van kind of kleinkind, desnoods van Wilbur de foxterriër. Durfals loaden een mooie meid down van het internet, maar die plaatjes zijn sterk afgenomen na de door de baas verplicht gestelde inclusiviteitscursus. De strenge juf Brenda houdt iedereen na afloop nauwlettend in de gaten onder het motto 'dit kan echt niet meer in 2026'.

De vensterbank kan ook een magazijnfunctie hebben. Bijvoorbeeld in studentenhuisen. De kratten pils benemen je het zicht en de adem. In andere huizen biedt het plaats aan gebotteld water voor het als onmisbaar verkochte noodpakket. Met een scheve cactus of een kwijnende ficus ernaast kan het er naar Liwwadder maatstaven mee door. Of boeken, met de aantekening dat het niet zelden vochtige plekken zijn, waardoor de bladzijden gaan plakken. Dat is echter alleen een probleem als je ook echt van plan bent nog eens te gaan lezen. Anders niet.

Vandaag de dag is de vensterbank ook de plek voor van die bewegende snuisterijen. De Japanse kat met het wuivende handje of een variant hierop. Een bloemetje dat heen en weer beweegt als wuivend graan. Gezien in de Kleine Hoogstraat. Echt waar. En in de Wijbrand de Geeststraat staat een schaak/dambord rechtstandig tegen het raam op de vensterbank. Leeuwarders kunnen, zo blijkt, dus heus wel innovatief zijn.

Uitstalraam

Tekst en beeld: André Keikes

Uitstalramen, beter bekend als etalages, speelden lange tijd een grote rol in de detailhandel. Je liet als winkelier zo veel mogelijk spullen zien, vaak met prijskaartjes, om zo de klanten naar binnen te lokken. Graag een beetje mooi, stijlvol, zodat je winkel haast een klein theatertje werd. Fraai uitgelichte poppen of feestdagenversieringen maakten het plaatje compleet. Hoe zien de Leeuwarder etalages er vandaag de dag uit? En wat er gebeurde er met de etalages als een winkel sloot?

DEEL 8 Dozen met inhoud

Aan de Mr. P. J. Troelstraweg 23 staat dit grote voormalige zakenpand met imposante etalageramen aan weerszijden van de ingang. Sinds wanneer is hier al geen winkel meer? Maar oudere Liwwadders met een goed geheugen herinneren zich wellicht nog de 'elektrische firma' van Beetsma. Bijvoorbeeld voor een fraaie hanglamp, een staander of iets anders dat schemeren kan na zessen als er een beroep gedaan wordt op kunstlicht. Niet eerder, want al die elektriciteit was niet gratis. Nu trouwens ook niet meer, maar dit terzijde. Ook in het verleden concentreerde de handel zich in het centrum, maar er waren nog heel veel winkels en winkeltjes in de wijken. Niet alleen met levensmiddelen, maar dus ook speciaalzaken als die van Beetsma. De vitrage hangt er nu al decennia in de huidige vorm, daarachter schemeren dozen met inhoud. Buitengewoon geheimzinnig. Misschien dat er nog een voorraad luxe lampen of andere elektrische apparaten aanwezig is. Wie zal het zeggen, maar verkopen doen ze er al lang niet meer. Op het dak staat nog immer een ouderwetse antenne. Natuurlijk om naar Paulus de boskabouter te kunnen kijken.

MR. P. J. TROELSTRAWEG

DONATEURS

ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

• DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWADDERS.NL

IS ER STRAKS WEL GELD VOOR SOCIALE WONINGBOUW?

Door Henk Weiland • Foto Simon van der Woude

Het is aan het nieuw te vormen college om eindelijk eens met een realistisch plan te komen, niet gestoeld op aannames, of de stille hoop dat alles wel loopt zoals het ooit bedacht is.

Nu de Gemeenteraadsverkiezingen van maart achter de rug zijn, vinden er momenteel besprekingen plaats tussen PvdA/GroenLinks, CDA, VVD en D66 om medio juni tot een coalitieakkoord te komen. Ongetwijfeld zal het Volkshuisvestingsprogramma van het Rijk, dat op 1 juli 2027 ingaat, hierin een grote rol spelen. Het programma is een onderdeel van de Omgevingswet, waarmee gemeenten en provincies vastleggen hoeveel, waar en voor wie er gebouwd wordt, waarbij het zich richt op de woonopgave tot 2030. De focus ligt hierbij op betaalbaarheid, doorstroming en specifieke doelgroepen zoals ouderen en starters.

Daarnaast is er een verplichting om tot 30 procent sociale huur te komen en 30 procent betaalbare koop te realiseren, zoals ook vastgelegd is in de Regionale Woondeal van de provincie met de gemeente Leeuwarden. Een verplichting met een stok achter de deur; de provincie kan ingrijpen in gemeentelijke plannen als de voortgang onvoldoende is.

WAAR, VOOR WIE EN WAT GAAN WE BOUWEN?

Wanneer we in Leeuwarden kijken naar waar en voor wie er gebouwd wordt, denk je automatisch aan de Zuidlanden, waar 5600 woningen gerealiseerd moeten worden met als einddatum 31 december 2039. Van dit grootschalige plan, rond de eeuwwisseling in het leven geroepen om hogere inkomens aan de gemeente te binden, moet het overgrote deel van de woningen nog gebouwd worden.

In hoeverre komen de oorspronkelijke plannen van enkele decennia geleden, waarop nog steeds voortgeborduurd wordt, overeen met de werkelijke woningbehoefte van de gemeente Leeuwarden en de eisen van het Volkshuisvestingsprogramma?

EENZIJDIGE FOCUS OP GEZINSWONINGEN

In de gemeente Leeuwarden waar de bevolkingsgroei voor meer dan 90 procent bestaat uit eenpersoonshuishoudens, en het aantal gezinnen gelijk blijft, worden in de Zuidlanden voornamelijk gezinswoningen gebouwd.

In de Verstedelingspropositie 2025 van het Fries Stedelijk Netwerk, waar Leeuwarden deel van uit maakt samen met Drachten, Heerenveen en Sneek deel van uitmaakt, wordt dit ook benoemd. Een citaat hieruit: 'De huidige samenstelling van de woningvoorraad, gedomineerd door traditionele eengezinswoningen vormt een structurele beperking voor de demografische en economische ontwikkeling van de regio. De bevolking groeit en verandert qua samenstelling. Daar zal het woonprogramma en gebiedsontwikkeling op aangepast moeten worden.'

Deze woorden zijn niet nieuw. Eind 2024 hield Arjen Droog van Planbureau Fryslân al een betoog voor de raadsleden over de toekomst van Friesland, waarin hij stelde dat de demografische ontwikkeling hierin het meest urgent is en dat de monocultuur van gezinswoningen doorbroken dient te worden.

Naar aanleiding hiervan kwam dit onderwerp ook ter sprake in een uitzending van Politiek Café Leeuwarden. Alle drie aanwezige raadsleden, Lydia van Santen (PvdA), Hinke Roorda (FNP) en Carina Runhart (Gemeentebelangen Leeuwarden), waren het erover eens dat er een ander scenario gevolgd moest worden om het aanbod beter op de vraag te laten uitsluiten. Daarna is dit onderwerp nooit meer aan de orde gekomen. Niet in de raad en niet of nauwelijks in ambtelijke stukken.

VOOR WIE GAAN WE BOUWEN?

In hoeverre sluit de toekomstige vraag naar gezinswoningen nog aan op de oorspronkelijke plannen die nog steeds leidend

zijn? Wordt er gekozen voor een 'consistent' beleid waarbij afgewacht wordt wat de toekomst brengt of gaan we op basis van voortschrijdend inzicht aan de slag?

Wat dit laatste betreft heeft het vorig college al een deel van het Masterplan De Zuidlanden uit 2003 bijgesteld; het plan om 150.000 vierkante meter kantoorruimte te realiseren bij het nieuwe station aan de Werpsterhoek. Naar kantoorruimte is geen vraag meer en Leeuwarden wil op die plek 1400 woningen gaan bouwen, waarvan 70 procent in de sociale of betaalbare prijsklasse. Een stap in de goede richting. Nu de bijstelling nog van de oude woningenbouwplannen.

Het is aan het nieuw te vormen college om eindelijk eens met een realistisch plan te komen, niet gestoeld op aannames, of de stille hoop dat alles wel loopt zoals het ooit bedacht is.

Want hoop, zo weten we van Marcel Visser, nu onderhandelaar namens de VVD, is uitgestelde teleurstelling.

structuur en financiële tegenvallers is er een exploitatietekort dat vorig jaar becijferd werd op 5,2 miljoen nadelig op eindwaarde.

Een van die tegenvallers, nog niet opgenomen in de grondexploitatie, is het geluidsscherm bij de Wâldwei dat aanzienlijk duurder is geworden, zo lieten B. en W. in een brief aan de gemeenteraad weten. Voor optimalisaties en heroverwegingen was geen tijd meer omdat vertraging in de bouw van het scherm zou leiden tot claims van projectontwikkelaars die daar al aan het bouwen zijn.

Ook werd in februari bekend dat de gemeente stopt met de bouw van een geluidsscherm langs het spoor bij Barrahûs. Door technische problemen bij de aanleg zou de raming uitkomen op een bedrag van 20 miljoen euro in plaats van 5,3 miljoen euro.

De toekomstige bewoners van Barrahûs, die hier kavels gekocht hebben waar ze nu woningen laten bouwen, hebben al een brandbrief gestuurd naar de gemeenteraad. Mocht er geen geluidswal komen dan zijn hier ook claims te verwachten. Daarnaast is het de vraag in hoeverre Barrahûs fase 3 tot ontwikkeling komt bij uitblijven van een geluidsscherm. Wanneer daar niet gebouwd wordt heeft dit ook nadelige financiële consequenties voor de grondexploitatie.

Kortom, een nieuwe hercalculatie van de grondexploitatie van de Zuidlanden, met een realistische inschatting van de financiële risico's, zou voor de coalitiebesprekingen een voorwaarde moeten zijn om tot een verantwoord woningbouwbeleid te komen.

Daarnaast zou er ook gekeken moeten worden naar de financiële consequenties wanneer er werkelijk naar behoefte gebouwd gaat worden. Het bouwen van meer woningen voor eenpersoonshuishoudens dan nu het geval is kan een negatief effect hebben op de grondexploitatie.

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €12,50
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-38254603
gastrobardax@gmail.com

GRONDEXPLOITATIE ALS FINANCIËEL RISICO

Naast een gedegen analyse van de werkelijke woningbehoefte, met name naar het type woning dat gebouwd moet worden, zou een grondige doorlichting van de grondexploitatie van de Zuidlanden niet overbodig zijn.

Normaal gesproken zou de grondexploitatie van een stadsdeel, waar tot nu toe woningen zijn gebouwd in het hogere segment, een positief rendement voor de gemeente moeten opleveren. Maar door de grote investeringen in de waterrijke infra-

...IN HET KORT...

De wachtlijsten bij de woningcorporaties voor het verkrijgen van een woning worden steeds langer. Over die lijsten hoor je niet zo veel. Wel hoor je over plannen die in een ver verleden zijn opgesteld en waarvan je je nu kunt afvragen of ze nog wel kloppen. De gemeente Leeuwarden richt zich vooral op de markt, de projectontwikkelaars. Die zitten aan tafel. Wie niet aan tafel zit is de burger. En die markt wordt gedomineerd door de bouw van traditionele eengezinswoningen, en dat terwijl de samenstelling van de bevolking drastisch is gewijzigd. De markt en de gemeente luisteren niet. De monocultuur van de bouw van gezinswoningen zal doorbroken moeten worden. Met de grondprijs wordt een spel gespeeld waarbij de gemeente Leeuwarden met het verlies wordt opgezadeld. Bij de coalitiebesprekingen zou dit een belangrijk onderwerp moeten zijn.

HOE FINANCIEREN WE DERTIG PROCENT SOCIALE HUUR

In het coalitieakkoord van 2022 was opgenomen dat 30 procent van alle nieuw te bouwen woningen moest bestaan uit sociale huurwoningen. Volgens de afdeling Statistiek en Onderzoek van de gemeente Leeuwarden was er tussen 2021 en 2025 een toename van totaal 3710 koopwoningen. In dezelfde periode was er een toename van 166 sociale huurwoningen.

Het voornemen om 30 procent sociale huurwoningen bij te bouwen is dus blijven steken op vier procent. Dit deel van het coalitieakkoord is dus volledig mislukt. In een uitzending van politiek café Leeuwarden gaf Geu Luik (VVD) er een andere draai aan: 'We zitten in Leeuwarden al op 28 procent sociale huurwoningen.' Met cijfers kun je alle kanten op.

Het zal voor de beoogde coalitiepartners nog een hele puzzel worden om te voldoen aan de verplichting van het Rijk om tot 30 procent sociale huur te komen. Daarnaast is er in de ledenvergadering van GroenLinks/PvdA vorig jaar november in het verkiezingsprogramma opgenomen dat 30 procent van alle nieuwbouw moet bestaan uit sociale huurwoningen. Over de mislukking van het vorige coalitieakkoord werd niet gesproken.

VEREVENINGSFONDS

Sociale huurwoningen worden niet door de gemeente gebouwd en gefinancierd, maar door woningcorporaties. Aangezien corporaties zelf niet de middelen hebben om kostendekkend te bouwen, hanteert de gemeente een lagere grondprijs voor sociale woningbouw dan bij commerciële bouw. Het verlies dat de gemeente hierop lijdt kan dan gecompenseerd worden door de duurdere woningen die een positief rendement geven op de grondexploitatie.

In Leeuwarden is die mogelijkheid er niet meer. In tegendeel, de grondexploitatie levert alleen maar verlies op. Dat de gemeente zelf niet meer over de middelen beschikt om de corporaties te hulp te schieten bleek wel uit een brief van B. en W. aan de gemeenteraad in juni 2023 waarin werd aangegeven dat het vergroten van het aandeel sociaal in Middelsee/De Zuidlanden van 15% naar 30% zou leiden tot een negatieve grondexploitatie. Wanneer de raad een groter aandeel sociale woningbouw wenste moest ze hiervoor zelf maar de financiële dekking zien te vinden.

IN 2024 WERD DIE NEGATIEVE GRONDEXPLOITATIE EEN FEIT

Hoe nu verder? Aangezien de gemeente zelf geen geld in kas heeft, is nu het plan

om bouwbedrijven en projectontwikkelaars te verplichten in nieuwbouwprojecten 30% sociale huurwoningen te bouwen. Wanneer dat binnen een bepaald project niet mogelijk is moet er een financiële compensatie afgedragen worden van 22.500 euro voor elke niet gerealiseerde sociale huurwoning.

Dit vereveningsfonds lijkt een oplossing uit nood geboren waarbij de timing, slechts twee maanden voor de verkiezingen, opmerkelijk is. Het was immers al veel eerder bekend dat die 30% sociale huurwoningen nooit gehaald zou worden.

Het is maar de vraag of projectontwikkelaars bereid zijn een deel van hun winst af te staan door verlies te leiden op een derde van de woningen die ze gaan bouwen. Ze kunnen, voor zover ze dat nog niet gedaan hebben, na gezamenlijk overleg ook besluiten om op die voorwaarden helemaal niet in Leeuwarden te gaan bouwen. Er is werk genoeg elders.

HEET HANGIJZER IN DE COALITIEBESPREKINGEN

Tijdens de coalitiebesprekingen zal dit vereveningsplan ongetwijfeld uitgebreid aan de orde komen. De VVD is in ieder geval mordicus tegen. Tijdens de behandeling in de raad heeft zij een amendement ingediend tegen het plan met als argument dat hierdoor de prijzen van de nieuw te bouwen woningen omhooggaan.

Het is voornamelijk PvdA/GroenLinks die zich hard gemaakt heeft voor dit vereveningsplan. Wat ook logisch is, hun wethouder had wonen en bouwen in zijn portefeuille.

Er zal in ieder geval duidelijkheid moeten komen in hoeverre bouwers hun medewerking willen verlenen aan dit vereveningsplan. Zo moeilijk is dat niet. Binnen het Projectbureau de Zuidlanden, waar medewerkers voortdurend overleg hebben met projectontwikkelaars, zal wel bekend zijn wat de heersende mening is.

Uiteraard kunnen de onderhandelaars zelf ook gaan bellen met Slokker, Dijkstra Draaisma of Zwanenburg en vragen wat die ervan vinden. Mocht na het raadplegen van de commerciële ontwikkelaars blijken dat het hele vereveningsplan geen kans van slagen heeft dan kunnen de bedenkers er zonder al teveel gezichtsverlies afstand van nemen. 'Helaas, het plan is gesneuveld in de coalitiebesprekingen.'

Het wordt nog interessant om te zien hoe de onderhandelaars hier uit gaan komen. In juni weten we meer. Laten we het beste ervan hopen.

PERSOONLIJK INTERIEURADVIES

Maak een afspraak voor een **Design Date** en ontvang onze gratis stijlgids.

DE BOER

WOONPROFESSIONALS LEEUWARDEN

SCHRANS 131 | 8932 ND LEEUWARDEN
WWW.WOONPROFESSIONALDEBOER.NL

KONINKLIJKE LUNCH IN HET EERRRSTE DORP VAN FRYSLÂN

Beeld: Anton Feddema

Wie Wirdum zegt, zegt Duhoux, Haaïma, Doeke Hellema en nog zoveel meer. Het toont aan dat Wirdum een dorp van betekenis is, met een rijk verleden. Ooit was Wirdum het eerste dorp van Fryslân.

Wirdum (in het Frysk Wirdum), met 1157 inwoners, ligt sinds 1944 in de gemeente Leeuwarden. Daarvoor maakte het deel uit van de gemeente Leeuwarderadeel. Het dorp had altijd de eerste stem in de grietenij Leeuwarderadeel (voor 1851 heetten de Friese gemeenten grietenijen). Omdat in de Staten van Friesland het gewest Oostergo de eerste stem had en binnen dit gewest de grietenij Leeuwarderadeel op haar beurt weer de eerste stem had en binnen Leeuwarderadeel Wirdum dan weer als dorp de eerste stem had, mocht Wirdum daarom in de Staten als eerste zijn stem uitbrengen als eerste dorp van Fryslân.

In Wirdum zijn er 561 adressen; er staan 492 woningen. Er zijn 135 bedrijfsvestigingen. De gemiddelde WOZ-waarde van de woningen bedraagt € 318.732. Heel opmerkelijk is het dat er 185 kinderen onder de 15 jaar wonen. Er is dan ook een flinke basisschool: de Doarpskoalle Wirdum, een samenwerkingsschool.

Garage Haaïma neemt een belangrijke plek in Wirdum in en bestaat dit jaar honderd jaar. Dat wordt gevierd. Piebe Haaïma begon in 1926 in Hilaard met onderhoud van auto's, wagens voor melkrijden en voor vervoer van kolen (cokes). In 1969 verhuisde het bedrijf naar Wirdum aan de Werpsterdyk, want daar zaten

de Hoekstra's met hun bedrijf in trekkers en melkrijders. Dochter Marije Hoekstra was getrouwd met Anne Haaïma, dus mooier kon het niet. Hun zoon Piebe Haaïma nam de zaak over in 1981. Ze boden toen verschillende automerken, maar in 1985 werden ze Peugeotdealer. In 1998 kwam er een garage bij in Leeuwarden en zolangzamerhand heeft Haaïma diverse Peugeot-garages in Fryslân overgenomen. In Wirdum staat er nog altijd een garage en werkplaats.

Ik ga op bezoek bij de oom van Piebe: Jochum Hoekstra, broer van Marije. Nog steeds sleutelt Hoekstra aan oude trekkers en motoren. Wie schetst mijn verbazing als ik in een wel heel bijzondere schuur kom, achter zijn huis aan de Lytse Buorren.

Het blijkt een walhalla te zijn vol boeken, schilderijtjes, tekeningen, mappen, foto's en vooral ook met een heel centrale plaats voor twee grote schermen en een computer. Ze hadden het mij al verteld: Jochum Hoekstra weet alles over Wirdum. Hij is druk bezig met de geschiedenis van het dorp te boekstaven. Nu was hij net bezig met het uitzoeken van de Vrijheidsboom die ooit vlak tegenover de kerk stond. In 1798 werd die geplant maar moest in 1982 helaas wegens ziekte worden weggehaald. Ook Jochum zat net als zijn zwager Anne Haaïma in het onderhoud van melkauto's en wagens. Zelf kwam hij terecht

De schuur van Jochum Hoekstra blijkt een walhalla te zijn, vol boeken, schilderijtjes, tekeningen, mappen en foto's

bij Frico Wergea als onderhoudsmonteur. Daarnaast hield Jochum zich graag bezig met de restauratie van de kerk, dat in 1983 plaatsvond. Hoewel hij zelf gereformeerd was, heeft de Hervormde Kerk zijn grote interesse, want die kerk bezit veel historie. Er was toen nog een behoorlijke scheiding in het dorp tussen gereformeerd en hervormd. Sommige zaken die nu in Wirdum spelen kan men daar nog op terugvoeren, maar tijden zijn veranderd en hijzelf

ook. Jochum heeft heel veel op film en foto vastgelegd, samen met zijn broer Minne.

In het verleden was er, zo vertelt Jochum, ooit een predikant, Ds. J. S. Sinninghe Damsté, (1840-1910) die de Paus van Wirdum werd genoemd. Die had grote invloed op het dorp, hij was van de zogenaamde moderne richting. Veel rechtzinnige gelovigen gingen daar niet in mee. Dat betekende dat de gereformeerde kerk in Wirdum flink groeide.

Nu was Wirdum al een van de eerste plaatsen in Friesland waar de Afscheiding plaatsvond. Maar een eigen kerkje hadden ze toen nog niet. Wieger Doekes Hellema was de grote kracht achter het ontstaan van de gereformeerde kerk en hij speelde een grote rol, vooral in Leeuwarden. In 1874 gaf de hervormde kerk van Wirdum de gereformeerden de kans om hun eigen kerkje te bouwen, door grond aan de Swichumerdyk ter beschikking te stellen. Dat gebouw staat er nog en is nu een werkplaats. Er kwam een nieuwe kerk in 1925, aan de Legedyk. Nu is het weer één kerk: de Protestantse Gemeente en men kerkt als eertijds in de Sint Martinuskerk.

De Sint Martinuskerk is in 1206 gebouwd. Eeuwenlang waren er twee torens, een zadeldaktoeren aan de zuidzijde en een spits aan de westzijde. In 1680 werd de westtoren afgebroken. Vanwege forse schulden werden de stenen verkocht voor cement. Het was een eigenaardig besluit, want de zuiddoren had dringend onderhoud nodig, die had men beter kunnen afbreken, maar de tufsteen van de westtoren bracht meer geld op. Vandaar dat de

25 jaar
liwwadders
DE ONTEGENZEGGELIJKE BESTSELLER:
Het Vrolijke Leven In
Een Provinciehoofdstad

Wie een kleine provinciestad als Leeuwarden en haar inwoners de Liwwadders écht wil leren kennen kan niet om dit boek heen. Vrolijke teksten omlijst met tientallen foto's van Simon van der Woude en illustraties van Anton Feddema.

ONZE SERIE OVER LEEUWARDER DORPEN: WIRDUM

Wirdumers de bijnaam Tuorkefretters kregen. De dorpskrant heet dan ook De Tuorkefretter. In 1806 moest er een nieuwe toren komen. De zuidtoren werd afgebroken en er kwam een nieuwe voor in de plaats, dat is de huidige spitstoren. Het interieur is zeer fraai, met ook nog herenbanken onder andere van de families van de states om Wirdum heen, zoals Jousma (Juwisma) State van de Eysinga's.

Helemaal aan het eind van de Loodyk, tegen de N-31 aan, liggen verscholen naast de boerderij van Cnossen nog restanten van Jousmastate, met een particuliere begraafplaats van de Humalda's van Eysinga. Ik reed er even naar toe; het is keurig onderhouden met gracht en toegang. Voor wie dat wil, zijn er plekken beschikbaar voor urnenbijzettingen.

Wirdum had nog meer states in eerdere eeuwen, maar die zijn allemaal afgebroken: Slot Kamstra, Oenema State (zelfs twee), Unia State en Jousma State dus.

Ook Barrahûs valt onder Wirdum, daar alleen al is veel over te melden. Eens stond er een oude stins waar Viglius van Aytta geboren is. Het is nu een oude boerderij. In 1492 was het Barrahûs toneel van een veldslag tussen de Schieringers en de Vetkopers. Het ging toen tussen Snekers en Leeuwarders (die hulp kregen van Groningers!). De Leeuwarders wonnen. In 1515 was er nog een strijd bij Barrahûs: de Friezen tegen de Saksers. Uit de Franse Tijd dateert de legende van Het soldaatje van Barrahûs.

Nu weer gauw terug naar Wirdum zelf. Jochum en ik gaan na welke beroemdheden in Wirdum zijn geboren. Dat blijken er heel wat te zijn. Staatsman Viglius van Aytta (1507-1577) dus. En de schilder Piet van der Hem (1885-1971), die een bekend portret gemaakt heeft van Mata Hari, met wie hij een verhouding gehad zou hebben. Minister Jacob Algra (1902-1966), jarenlang raadslid van Leeuwarden, zat in interneringskampen

Tjitske was wel wat nerveus, zij liet zelfs even bestek vallen

gedurende de oorlog maar kwam terug en werd benoemd tot waarnemend burgemeester van Leeuwarden. Daarna werd hij Tweede Kamerlid voor de ARP (Anti-Revolutionaire Partij) terwijl hij tegelijkertijd Gedeputeerde van Fryslân (1946-1952) was. Vervolgens werd hij minister in de Kabinetten Drees 2 en 3 (1952-1958) voor verkeer en waterstaat. Hij loodste de Deltawet door beide Kamers. Als zeer bekende Wirdumer mogen wij Doeke Wijgers Hellema (1766-1856) niet overslaan. In Wanswerd geboren, werd hij al op zestienjarige leeftijd onderwijzer en kwam zo in Wirdum terecht. Zijn dagboektekeningen van 1821 tot 1856 zijn van onschatbare waarde, niet alleen voor Wirdum maar voor de gehele geschiedschrijving. Hij beschreef alles wat er om hem heen gebeurde: de aanleg van de Overijsselsestraatweg, de afbraak van alle states, het dorpsleven, de kerk, de politiek en nationale en internationale zaken. Ook schreef hij over sport, en dan vooral over het schaatsen. Over de geschiedenis van Wirdum schreef hij ook een boek: De Tegenwoordige Staat van Wirdum. Daarin beschreef hij alle huizen en bewoners. Hellema gaf zijn onderwijzerschap op en werd boer. In 1827 stond hij aan de wieg van het Koninklijk Fries Genootschap en richtte daarnaast de O.B.A.S op, een verzekeringsmaatschappij voor boeren, bijvoorbeeld om zich te verzekeren voor brand. Later werd dat OTOS-verzekeringen, dat vervolgens opging in Avéro Achmea. In 1978 werden de dagboeken van Hellema bewerkt en uitgegeven onder de titel 'Kroniek van een Friese boer' door een andere bekende Wirdumer, Hendrik Algra (1896-1982), jarenlang Eerste Kamerlid en hoofdredacteur van het Friesch Dagblad.

Ik wandel door Wirdum en zie daar in huis een leuk stel aan

tafel werken, dat zijn Jacqueline en Sybren. Ze wonen al vijftien jaar in Wirdum en zijn hier gelukkig. Zij komt uit Amsterdam, hij uit Leeuwarden. Hij spreekt onvervalst Liwwadders met mij. Zij is dolblij met dit plekje, want ze moet er niet aan denken in het drukke Amsterdam te wonen. Hier heeft zij haar tuintje waarin zij haar hobby kan uitleven: tuinieren. De rust en het kleinschalige, en voor hem Leeuwarden dichtbij: wat wil je nog meer?

Nog even een blik in de winkel, eertijds de Spar van Sjoerd Boonstra, nu Centerr Supermarkt. Dat wordt gerund door Sjoukje en in deze supermarkt bieden ze een zinvolle dagbesteding aan hun personeel. De mensen worden in hun werk geholpen en ondersteund door ervaren begeleiders op de werkvloer.

Ik was overigens mijn bezoek in Wirdum 's ochtends al begonnen en stapte voor mijn eerste doel Hotel Restaurant Duhoux binnen, aan 'de Grutte kant'. Wirdumers spreken over de grutte kant: Greate Buorren en de lytse kant: Lytse buorren. Gastheer Jean Louis Duhoux ontving mij hartelijk en ik kreeg meteen koffie. Zijn ouders Bonno en Tsjitske Duhoux kwamen er gezellig bij zitten. Ja, meteen begonnen ze te vertellen over hun hoogtepunt van dit jaar.

Op 27 februari kregen ze een bijzonder groepje gasten voor de lunch: koningin Máxima, prinses Beatrix en de prinsessen Laurentien en Mabel. Jean Louis wist dat er speciale gasten zouden komen, maar wie? Dat was tot op het laatste moment niet bekend. Een van hun vertrekken was ervoor gereserveerd, maar de andere gasten konden gewoon zien wie daar lunchten. Moeder en drie schoondochters deden die dag Fryslân aan om kunstenaars te bezoeken en kunst te bekijken. Het was een privébezoek. Tjitske was wel wat nerveus, zij liet zelfs

even bestek vallen, maar Jean Louis beschouwde hen als gasten zoals hij die altijd ontvangt. Vader Bonno was er die dag net niet. Hij geloofde het amper toen hij thuiskwam en ze het hem vertelden. Het was een bijzondere ervaring. Zij kunnen zich voortaan koninklijke leverancier noemen zonder een officieel schild op de deur. Duhoux bestaat al 110 jaar, ze vestigden zich er in 1916. In 1810 kwam een Fransman, Louis Francois Duhoux de Grandcour, want zo heette deze jongeman officieel, naar Friesland met het Franse leger. Hij was toezichhouder, douanier, bij de Waddenzee. Hij trof er Charlotte Lochnaar uit Sint Annaparochie, met wie hij trouwde. Hun zoon heette Jean Louis. Een ambtenaar had eens de lange naam achterwege gelaten en sindsdien heten ze Duhoux.

De Duhoux hebben omgezworven, even terug naar Frankrijk, toen naar Zeeland en toen weer definitief naar Fryslân. Nu woont er een vijfde generatie Duhoux in Wirdum. Het ziet er helaas niet naar uit dat een volgende generatie Duhoux het bedrijf zal beheren.

Jean Louis zegt dat de grootste groei momenteel in het restaurant zit. Duhoux heeft sinds 1989 een prima kok in dienst, Fonger Pool, daar zijn ze heel blij mee. Samen met twee koks en twee hulpkoks leggen zij zich toe op het diner, zo'n 250 per week. Wirdum is een gemoedelijk en actief dorp, vindt Jean Louis. Hij moet natuurlijk zijn gasten uit de wijde omtrek zien te lokken, maar sponsort daarnaast activiteiten in het dorp: bingo, allhande ondernemersactiviteiten, kaatsen (zijn persoonlijke favoriet), maar ook fierljeppen. Ook de voetbalvereniging WWS: Wirdum-Wytgaard-Swichum heeft Duhoux hoog in het vaandel, evenals de Toneelvereniging Nut en Nocht. Hij heeft tien mensen in dienst en samen maken ze dat Duhoux al decennia lang een begrip in Wirdum is. Dat geldt dus ook voor de koninklijke familie.

Bearn Bilker 3 maart 2026

IEDERE DAG OP WWW.LIWWADDERS.NL

KOKEN MET KLAAS

(KLAASKASMA@LIVE.NL)

GEROOKTE ZALMCRÊPES

Ja, vroeger bakte ik nog wel eens flensjes voor je ontbijt, zei ik tegen mijn jongste dochter. Of eiermuffins, reageerde mijn dochter. Rijstpuddinkjes deed ik ook wel eens, ging ik door, of wentelteefjes. Het lekkerste vond ik die kleine bread and butter puddinkjes, zei mijn dochter.

Ze had net geklaagd dat ze eigenlijk nooit meer lekker ontbeet, een gekochte smoothie was wel het beste, maar meestal bleef het bij een banaan, vertelde ze. Dat je geen rijstpuddinkjes maakt 's ochtends vroeg, snap ik wel, zei ik, maar je kunt toch best een paar flensjes voor jezelf bakken? Maar dat scheen door tijdgebrek niet te kunnen. Het halve uur tussen opstaan en het begin van de lessen op de NHL werd opgevuld met haren kammen, wimpers krullen, huidverzorging, lippen kleuren en dan waren er nog vijf minuten over om naar school te fietsen. Mijn suggestie om een half uurtje eerder op te staan, was ook geen optie.

INGREDIËNTEN VOOR

4 CRÊPES:

voor de crêpes:

- 60 gram bloem
- 1 ei
- 1,5 deciliter melk
- 1 eetlepel zonnebloemolie

Voor de vulling:

- 100 gram Griekse yoghurt
- 2 eetlepels gehakte dille
- Citroensap
- 4 plakken gerookte zalm
- zout en peper

BEREIDING:

Roer in een kom van de melk, de bloem en het ei een glad beslag. Laat dit minimaal 10 minuten rusten. Vermeng ondertussen de yoghurt met de dille, een beetje citroensap, zout en peper. Bestrijk een koekenpan met een beetje olie. Bak 4 dunne flensjes van het beslag. Laat ze even afkoelen. Bestrijk de flensjes met het yoghurtmengsel. Verdeel de gerookte zalm erover. Rol de flensjes op of vouw ze dicht.

TE HUUR
WIRDUMERDIJK 39 LEEUWARDEN
WINKELPAND 110M² • T. 06-53834659

!!IEDERE DAG VERS NIEUWS!!

LEES DE LAATSTE BERICHTEN OP WWW.LIWWADDERS.NL

- 'TERWIJL BEDRIJVEN SCHREEUWEN OM MENSEN, BLIJVEN STATUSHOUDERS WERKLOOS'
- SOCIALE SUPERMARKT MOES UIT LEEUWARDEN MAAKT KANS OP APPELTJE VAN ORANJE 2026
- EEN STAD LEEFT NIET VAN AVOCADO-TOAST EN HAVERMOUTLATTES ALLEEN
- KIM VAN KEKEN: DE OMROEPEN ZIJN ALLANG VERGETEN WAARTOE ZE OPAARDE ZIJN
- WAAR VRIJWEL ALLE JOODSE NEDERLANDERS MOEITE MEE HEBBEN, IS DAT ZE PERSOONLIJK TER VERANTWOORDING WORDEN GEROEPEN VOOR WAT DE REGERING-NETANYAHU DOET

* BEZOEK DAGELIJKS ONZE WEBSITE **LIWWADDERS.NL** VOOR HET FIJNE LIWWADDER NIEUWS

* **VAN DER TOL** is de naam die genoemd wordt als nieuwe horecamaan van het Oranje Bierhuis. Ook de vastgoedmannen **ERIC KOOISTRA** en **AREND STUYT** zijn bij de deal betrokken.

* Ondernemer **NATHANIËL DE HAAN** heeft zijn plannen om het kaaspakhuis **VEBO** van **TEUN DE WIND** aan het Zwitserswalgje te verbouwen tot appartementen voorlopig in de koelkast gezet. De burens zijn overigens nog niet geheel gerustgesteld. Inmiddels heeft De Haan het pand aangekocht van fietsenzaak Bourguignon (voorheen Lammert de Vries) aan de Voorstreek. Ook de Centrale Apotheek heeft hij aangekocht voor de bouw van appartementen.

* 'Hij weet alles af van de historie van de pandjes op de Nieuwestad, maar heeft geen idee waar je goed gebak kunt halen.' Dat was de klacht van **JOHANNEKE LIEMBURG** over haar man journalist **PIETER**

Al 27 jaar iedere dag verse berichten

DE GROOT. Wandelend over de Nieuwestad waren ze in gezelschap op zoek naar een lekker gebakje. We hadden een advies: kijk eens in de mooie vitrine van Doppio!

* Kink in de kabel, wat nu? De deal rond de verkoop van het historische café het Oranje Bierhuis (zie hieronder) is nog niet rond. In deze deal speelde ook de horecauitspanning Rijkstraatweg 15 bij Zwartewegsend (aan de overkant van Vijversburg) een rol. Dit pand zou toevallen aan de **BOERSMA'S**, de eigenaren van het café. Er is nu onduidelijkheid ontstaan wat er precies is aangeboden en wie de eigenaar is van het aangeboden. Wordt vervolgd. We zitten erbovenop.

* Het historische café het Oranje Bierhuis in het Auckemastraatje bij het stadshuis is verkocht aan **ERIC KOOISTRA**.

Kooistra (opkoper en verkoper van restpartijen) wil het bekende café tot opluchting van de vaste bezoekers laten zoals het is. Voorlopig is hij nog druk bezig met de afronding van de transactie. Hij koopt het café van **DURK BOERSMA**. Ook het pand van hamburgerrestaurant Double B in de Weerd is bij de transactie betrokken. Eerder kocht Kooistra met een investeerder (Harns Invest en partner EYE vastgoed) de Achmeatoren en het café van de Friesche Club aan het Ruiterskwartier. In dit historische pand gaat **HIELKE THOLEN** aan de slag. Tholen is een van de mannen van restaurant Oan Tafel in Wergea.

* Ach, wat sneu voor onze gehandicapten en mensen die slecht ter been zijn. Wat is er aan de hand? Met enig feestgedruis werden vrijdag de toiletten van Fire Café aan de Nieuwestad in de schijnwer-

pers gezet. Hier overhandigde wethouder **ABEL REITSMA** een mooie 'Iepen Húske-award' (openbare huisje/wc-prijs) aan **AMARINS BRONGER**. Visit Leeuwarden had zich het vuur uit de sloffen gelopen om het horecabedrijf te promoten vanwege goed toegankelijke toiletten. De wethouder zei: 'Als gemeente vinden we het belangrijk dat iedereen zich vrij door de stad kan bewegen. Toegankelijke openbare toiletten spelen daarin een grote rol.' Alleen jammer dat die toiletten voor gehandicapten niet toegankelijk zijn. De gehandicapten doen weer niet mee in Leeuwarden. Die hangen aan de achterste tiet. Om de toiletten in Café Fire te bereiken moet de bezoeker een trap met vier treden nemen. Ook het toilet bij de achterzaal is alleen te bereiken via een trapje. Ons advies: **JAAP BRONGER** van Fire Café moet als de wiedeweerga met hamer en zaag aan de slag. En de wethouder moet beter opletten wanneer hij zich weer voor iemands karretje laat spannen.

**NATUUR
MUSEUM
FRYSLÂN**
WETEN WAT ER LEEFT

NATUURMUSEUMFRYSLAN.NL

KABOUTERDAG!

Zondag 14 juni is het Kabouterdag! Op deze middag is er van alles te doen in Natuurmuseum Fryslân én in de Prinsentuin.

Kom verkleed als kabouter, elfje, boom of bosdier en doe mee! De middag begint bij het Natuurmuseum Fryslân, waar je een masker gaat maken. Daarna vertrekken we in een bonte optocht naar de Prinsentuin. Hier geeft de band 'De Gang van Sake' een muzikale voorstelling.

PRAKTISCH

- Datum: zondag 14 juni
- Geschikt voor: kinderen 5 -10 jaar
- Start programma: plein voor Natuurmuseum Fryslân
- Eind programma: muziekoepel in de Prinsentuin
- Toegang: gratis, maar boeken van een tijdslot verplicht (ouders hebben ook een ticket nodig)

- Je kunt kiezen uit: 13.00-14.15 uur, 13.45-15.00 uur, 14.30-15.45 uur en 15.15-16.30 uur
- Tickets: <https://natuurmuseumfryslan.nl/tickets>

De Kabouterdag wordt georganiseerd door Prinsentuin Concerten in samenwerking met Natuurmuseum Fryslân en is vervolg op de Prinsen en Prinsessendag.

BIODIVERSITEITSDAG LEEUWARDER BOS

Op zondag 7 juni is de jaarlijkse Biodiversiteitsdag in het Leeuwarder bos. Samen met deskundigen gaan we op zoek naar planten en dieren. Elk jaar worden er weer nieuwe soorten ontdekt: de teller staat inmiddels op ruim 3500 soorten! Dus pak je verrekijker en je laarzen en ga mee de natuur in!

EXCURSIES

De hele dag door vinden er excursies plaats. Onder begeleiding van deskundigen gaan deelnemers op zoek naar onder andere vogels, insecten en spinnen. Ook is er voor een beperkt aantal deelnemers een kano excursie waarbij de sloten in het bos worden verkend. Tussen de excursies door kunnen kinderen met vrijwilligers van IVN waterbeestjes vangen in de sloot. Deze waterbeestjes kunnen met behulp van een zoekkaart op naam worden gebracht.

PRAKTISCH

- De Biodiversiteitsdag vindt plaats op zondag 7 juni tussen 11:00 en 16:00 uur.
- Centrale punt is Rustpunt-Buitencentrum Leeuwarder bos. Deze is te vinden op vijftig meter van de kruising Havanklaan en Vierhuisterweg. Vanaf hier zullen ook de excursies vertrekken.

- Parkeren met de auto is alleen mogelijk op het parkeerterrein Leeuwarder bos in de bocht van de Havanklaan.

Het programma met excursies en tijden is tegen die tijd te vinden op de website van het Natuurmuseum.

De kano tocht vertrekt ook vanaf het Rustpunt.

Er is een beperkt aantal plekken beschikbaar voor het kanoën, aanmelden gaat via aanmelden@natuurmuseumfryslan.nl.

Voor andere excursies hoeven mensen zich niet aan te melden.

Alle excursies en activiteiten zijn gratis.

Het is raadzaam om bij een excursie wandelschoenen aan te doen en bij een vogelexcursie een verrekijker mee te nemen. Als kinderen waterdiertjes willen vangen is het handig om laarzen te dragen.

MEER INFORMATIE: www.natuurmuseumfryslan.nl en www.ivn.nl/slootjesdagen

14 DAGBOEK VAN EEN BURGEMEESTER

Dinsdag

Daar was eindelijk het verlossende telefoontje waarop ik zo lang heb moeten wachten. Ik ben benoemd. De Raad van State aan de Kneuterdijk ligt aan mijn voeten. In mijn stemmig verlichte werkkamer heb ik een indianendansje rond mijn tafel gedaan. Wie had dat durven dromen? Nog even en ik kan hier het licht uit doen. Een paar zaakjes afronden, misschien nog een laatste bezoekje aan een 100-jarige en dan is het op naar mijn geliefde Den Haag, waar ik ongetwijfeld met open armen word ontvangen.

Mijn ambtsperiode in deze provinciehoofdstad is al met al een bijzonder intermezzo geweest. Soms was het strompelend voorwaarts in dit land der arme luyden. Hoe zal ik dat straks gaan omschrijven in mijn afscheidsrede? Zullen er nog lastige vragen worden gesteld? Wordt de snurkende lokale pers op de valreep nog wakker? Ach, wat dondert het ook. De mooiste functie lonkt en het gekraak hier in de provincie zal mij verder worst wezen. Laten ze het maar lekker met z'n allen uitzoeken.

Als jurist zat ik hier niet helemaal lekker in mijn vel. Naarmate mijn ambtsperiode vorderde werd dat aspect voor mij steeds knellender. Tot mijn schrik begon bij mij een heimelijk verlangen op te borrelen een historisch document of desnoods iets fictiefs te schrijven waar ik mij achter zou kunnen verschuilen.

Zo voelde ik mij in het begin gedwongen een raadslid zonder mededogen op haar nummer te zetten vanwege acties die mijn voorganger in gang had gezet. Hierop terugkijkend voel ik me enigszins schuldig. Dat je om een kleinigheid een gekozen raadslid onder dreiging van verregaande consequenties de wacht aanzegt, is achteraf gezien niet goed verdedigbaar. Zeker nu moet ik achteraf toegeven dat het juist bij het takenpakket van het raadslid behoorde om op onderzoek uit te gaan.

Een ander voorbeeld is dat ik om de haverklap min of meer gedwongen word om

pandjes te sluiten. Ook hier knerpt mijn gemoed. Je gaat mee in de bewijsdrift van collega-bestuurders die soortgelijke zaken aan de fiets hebben hangen, maar als jurist weet je dat deze gang van zaken niet deugt. Tientallen malen heb ik mij, in één persoon, zowel als officier, rechter en beul opgesteld. De scheiding der machten was in dit soort gevallen ver te zoeken. Meerdere malen heb ik als gevolg hiervan in de echtelijke sponde liggen woelen, maar kon ik anders? Dat vraag ik mij nog steeds af.

Woensdag

Na mijn benoeming zweef ik door de straten. Nog even en dan wuif ik dag met het handje. Laat de barrage aan toespraken maar komen, ik kan ze nu al uittekenen. Onderwijl heerst er toch op de achtergrond een laaghangende en troosteloze mist. Wat zit zo'n microkosmos als een gemeente toch raar in elkaar. Juridisch ramelt het aan alle kanten. Zelfs de nieuwe directeur van het Centraal Justitieel Incassobureau, hier ter stede gevestigd, klaagt over de torenhoge boetes die hij van de politiek aan de burgers op moet leggen. Sancties die in een geordend land geen pas geven. Je geeft sancties naar proportionaliteit! Als jurist kreeg ik dat met de paplepel ingegoten. Géén willekeur! Géén gezochte toevoegingen of verhogingen! Nu ik met de hectiek van het besturen van een middelgrote stad te maken heb gekregen moet ik constateren: het zijn het zijn in de praktijk loze woorden.

Van kruimelwerk zoals het sluiten van pandjes ga ik nu naar het grote werk. Straks krijg ik nota bene Ali B. op mijn bordje. Niet dat ik daar directe bemoeienis mee zal hebben, ik ben aangetrokken om het geheel te laten functioneren, maar toch. Zal ik de verleiding weten te weerstaan om mij hier tegenaan te bemoeien? Wordt de lijn van provinciehoofdstad naar de Kneuterdijk onwillekeurig doorgetrokken? Zal ik deze keer de moed op kunnen brengen om wetgevingskwaliteit te laten prevaleren boven populistisch gebul? Dat wordt vanavond weer woelen in mijn bedje.

'Nog even en dan wuif ik dag met het handje'

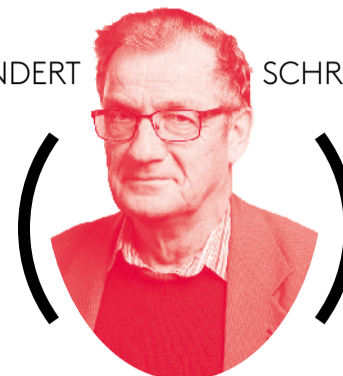
**EEN NIEUWE AFLEVERING VAN MIJN DAGBOEK
LEEST U OP LIWWADDERS.NL. BELEEFD AANBEVOLEN.**

EXTRA KRANTEN OP DE SCHRANS, MAAR NIET BIJ DE ALBERT HEIJN

SLECHTS TWEE KRANTEN LIWWADDERS MOGEN ER IN HET KRANTENREK VAN DE AH IN DE SCHRANS LIGGEN. DIE ZIJN ZO WEG. VANDAAR ZIJN ER EXTRA KRANTEN VERKRIJGBAAR BIJ SUPERMARKT ODIN, DE BOER WONINGINRICHTING, DE BOER WARENHUIS, SCHOOTSTRAVIS, VAN DER KAMP TABAKSZAAK, DE FRIESE SCHRIJFKAMER EN BIJ FIETSSTATION058.

Park West

MEINDERT SCHROOR

Ik woan al sewat feertech jaar in Camminghaburen. Se goëd as op ut plak wêrat ik inne jaren seventech anne melkmasine metholp de koeien te melken. Dat fee was fan boer Johannes Hotsma fan Wilaarderburen.

Bij hem en 'n nustje andere boeren in dy foarmalege buurskap, dy't al in 1407 noemd wudt (hew ikself útfogeld), was 'n keppeltsje jonges waaronder ik út de stadskant fanne Skieringersloot regelmatech te handlangen. Daar hew ik ut Fries oek leard, want inne stad prate we al sewat un half mellennium gyn Fries meer. Bij oans thús as oud-Harlinges al helemaal nyt. Dur waren toen – we skrieve 1972 – al fergaande plannen om ut land tussen Wilaarderburen en ut Ouddeel fol te bouwen met wat nou Camminghaburen is. Ik fon ut altyd hearlek achter in 't land tussen de (weide)flora, de fogeltsjes en ut fee. At jou destyds anne stadsrand woanden hadden je kottom 'the best of both worlds'. Je konnen skaatse oppe Skieringersloot. Mar oek, tot de opening fan ut Hooglandgemaal bij Staveren (1966), oppe flakte anne achterkant fan Wilaarderburen. Foor de jonge lezers onder oans: dy winterse water- en iisweareld begon wêrat nou de Vondelingweg leit en liep deur tot an ut Ouddeel.

'Faaks komst do hjir letter wol te wenjen' sei Hotsma plagerech, sit-tend op de 'tuolle' (melkerskrukje) met de gerúte Skotse pet foorover hangend teugen de koeiebealgen en 'n sigaret inne môn. Waarop ik dan steevast antwoorde, 'oer myn lyk'. Nyttemin, oek hyr kon ut ferkeare. Ik hew selfs even speuld met de gedachte myn hús Winfield te noemen, mar de pedanterie om ferfolges steeds 'mansplainend' út te lêgen dat dy naam op de her en der in ut land lêgende lege sigarettapakjes fan dat merk sloech, ston my nyt an.

As geograaf, histoarikus en mede-oprichter fan de Historische Vereniging Aed Levwerd (27-1-2000) wudde my faak de opmerking toedeën, 'waarom woanstu nyt inne binnenstad'. Ik lêg ut nog een kear út: Jou kanne wel aktyf met de geskiedenis besech weze, mar je hoeve d'r nyt in te woanen. Dat is één. Feddes wil ik 'n hús met 'n tún. Dy binne dur nyt feul inne binnenstad en dy't dur binne kan ik nyt betale. Fan myn soort werk wudde jou ommers nyt ryk en fersamele jou slechts skatten inne hemel, hoop ik. Ik noem gyn namen, mar dy my inne binnenstad hê wúden waren hast altyd eks-dorpelingen of Liwwadders dy't jaren búten de stad woand en/of werkt hewwe en fer genoech inne búsen taste kenne om dêr te woanen. Dur komt noch wat bij. As jou seas ik inne stad

opgroeid binne dan is dat jou natuerleke achtergrond. At wy naar de stad gingen dan bedoelden wy (en noch) de binnenstad (gewoan winkele of foor un spesjale boadskap op Foor-

streek en Nieuwestad dan wel naar de merk oppe Nieuweburen) en dat deden jou op saterechsmiddes. Dur waren fanút ut oasten fanne stad twee marsroutes: langs ut Fliët (Myn moeke: 'Jonkje nyt te dicht bij ut water') of de Oasistraat en meestentieds teruch met de stadsbus.

Teugenwoardech komt d'r un nij argument bij. Sins de dochters de deur útbinne en ik myn liëve skat naar Abbingahiem ferhúsd hê mutten, woan ik skeef. Dat wil sêge allenech in 'n te groat hús met un groate tún. Mar oppe fyts sonder 'hulpstoomvermogen' bin ik noch altyd in un kertierke inne binnenstad en as hardloper in un poep en un skeet in ut frije veld. Noch steeds 'the best of both worlds'. Ik hew deurleard in un fak (geografy, aardrykskunde) waarfan de 'core-business' naar búten kieke is en al speurend naar priis, kwaliteit, lokaasy en rúmte my fansels wel oriëntearde op kleiner en mear sentraal. Dan komme jou befobbeld oppe website fan Park West Leeuwarden. Prachtappattementen in ut eenpoatsgebouw dat oait deur Bonnema foor ING ontwurpen is: 56-118 m2 fan 420.000 tot boven de vijf ton met un moai útsicht over de binnenstad. At jou anne goeie kant sitte fanself. Dur komme noch un kleine honderd woaningen bij in ut anpalende leegstaande kantoor Nijderbij en feddes naar ut westen noch se'n woangebou, Fortuna, noemd naar de ouwe gelyknamege stoommeelfabriek dy't hyr ston. Anne overkant fanne Verlaatsbrug leit de Snekerkade. Dat is teugenwoardech weinech mear as un betegeld park rondom ut froegere in 1986 fernijde FBTO-kantoor met carillon, fia Aegon tot foor kort fan ASR. Dy het ut folges de Leeuwarder Courant wear an un Fryse projektontwikkeelaar fekoht. Dat betonnen parkje kan wel fut om plaats te maken foor dy kantoortoren fan 145 meter dy't hyr bouwd wudde mocht mar nooit boud is. Dy sú fut un woanbestemming krije kanne. Bovenin súden je daar met vijf dubbele ster ut moaiste útsicht fan Nederland hewwe; 'hors concours' (búten mededinging) wik mar sêge. Dan kin oanse skitterende histoaryse en waterrike binnenstad noch mear strale naast un alsdan foltoaid Liwwadder Manhattan. Kontrasten dy ut leven en un stad boeiend make. Intussen hew ik un groate biblioteek en tún dy't ik foar gyn goud kwynt wil. Bovendien hew ik dur ut geld nyt foor. Mar goëd oek. Boven in se'n woantoren met útsicht op myn ferleden: de stad, ut Fryse landskap en myn roots: Harlingen en de Brandaris! Je suden d'r depri fan wudde.

OOSTERPOORT OPLEIDINGEN

Advertorial

'Nee' bestaat bij ons niet

DE MENTALITEIT EN DE SFEER VAN BEREND KNOL ZIJN GEBLEVEN

Oosterpoort Opleidingen, al sinds 1964 actief in Noord-Nederland, heeft de afgelopen jaren een nieuwe fase ingeluid na de overname van Verkeersschool Berend Knol. De organisatie gaat sindsdien verder onder de naam Oosterpoort Opleidingen, maar de historie en vertrouwde aanpak zijn nadrukkelijk behouden gebleven.

Veel mensen kennen de locatie nog van Verkeersschool Berend Knol en bewaren daar warme herinneringen aan. Niet voor niets kreeg het terrein een blijvende verwijzing in de vorm van het Berend Knolplein.

'Onze belangrijkste activiteiten richten zich op beroepsopleidingen, rijopleidingen en veiligheidstrainingen,' vertelt operationeel directeur Gertjan Schreuder. 'Daarnaast verzorgen we ook nascholingen en praktijkgerichte opleidingen voor zowel particulieren als bedrijven.'

Het bedrijf is actief in Groningen, Friesland en Drenthe en beschikt over moderne opleidingslocaties in Leeuwarden, Groningen en Assen. Daarmee is Oosterpoort Opleidingen uitgegroeid tot de grootste transport- en logistieke opleider van Noord-Nederland.

Volgens Schreuder ligt de kracht van het bedrijf in de diversiteit van de opleidingen. 'We werken voor een brede doelgroep: van particulieren die rijlessen volgen of hun vaarbewijs willen halen tot mkb-bedrijven en grote organisaties en overheidsinstanties met vraagstukken op het gebied van onder andere BHV en veiligheidstrainingen. Geen dag en geen opdrachtgever is hetzelfde.'

Ook de bedrijfscultuur speelt een belangrijke rol binnen de organisatie. Volgens Schreuder is de mentaliteit van Berend en Petra Knol nog altijd voelbaar binnen het bedrijf. 'Hard werken, vooruitdenken en betrokken zijn bij klanten en medewerkers, dat zit nog steeds in de organisatie. Vrijwel het volledige team is destijds meegegaan, waardoor de vertrouwde sfeer behouden bleef.'

'We werken voor een brede doelgroep'

Tijdens de overnameperiode werkten de nieuwe eigenaren nauw samen met Berend en Petra Knol van Verkeersschool Berend Knol. 'Zij hebben ons stap voor stap meegenomen in de organisatie en benadrukten het belang van persoonlijk contact en kwaliteit,' aldus Schreuder.

Om die verbondenheid met de historie te behouden, kreeg de locatie in Leeuwarden recent de naam Berend Knolplein als blijvende herinnering aan de plek waar Verkeersschool Berend Knol jarenlang gevestigd was.

Met de vernieuwde locatie en een groeiend aanbod aan opleidingen blijft Oosterpoort Opleidingen bouwen aan de toekomst van veilig en vakbekwaam werken in Noord-Nederland.

MEER INFORMATIE: WWW.OOSTERPOORT.NL
OF TELEFONISCH VIA 058 288 0004.

Eerlijk, professioneel en onafhankelijk

Advertorial

DAT ZIJN DE KENMERKEN VAN MIJN UITVAARTONDERNEMING

Uitvaartondernemer Sido Post stapte over van het onderwijs naar het uitvaartwezen. Voor zijn overstap was Sido uitvaarverzorgers bij een grote organisatie en locatiemanager van het crematorium van Heerenveen. 'Na die periode kwamen een aantal dingen bijeen: het werken met mensen, goed luisteren naar wat men wil en het gestructureerd aanpakken van een overzichtelijke opdracht.' Het was tijd voor een eigen onderneming. 'Ik was er met al mijn opgedane expertise klaar voor. Je begint niet op je achttiende in de uitvaartbranche.'

Achter zijn computerscherm, met uitzicht op het Van Harinxmakanaal, houdt Sido Post de uitvaartwereld nauwgezet in de gaten. 'Na tien jaar gewerkt te hebben in de uitvaartbranche weet je wel wat er speelt in deze wereld. Je weet in dit vak van de hoed en de rand. Ik hou van gestructureerd werken, een kleine overzichtelijke organisatie en hanteer daarbij een redelijk tarief, omdat dat kan.' Want de vraag was: hoe je je onderscheidt in een markt van uitvaartbegeleiders die steeds meer lijkt uit te dijen? 'Ja, het vak van uitvaartbegeleider lijkt booming. Vaak zijn het vrouwen die er iets bij willen doen.' Geen punt volgens Sido, als het vak maar vakkundig wordt uitgevoerd. 'Je doet dit er niet zomaar even bij.'

'Dit is een vak waarbij je je geen fouten kunt permitteren. Ik hou van korte, overzichtelijke projecten, vandaar dat het uit-

SIDO POST WERKTE LANGE TIJD ALS DOCENT IN HET ONDERWIJS. AAN HET LINDE COLLEGE IN WOLVEGA EN HET MARNE COLLEGE IN BOLSWARD GAF HIJ NEDERLANDS. LATER SPECIALISEERDE HIJ ZICH IN DE ICT, WAARIN HIJ OOK LES GAF, EN GING HIJ SOFTWAREPAKKETTEN ONTWIKKELEN.

vaartvak mij goed past. Het gaat hier om de details en gevoelens. Gelukkig kan ik bogen op ruime ervaring en weet precies wat wel en wat niet te doen.. Daarnaast kies ik bewust voor een kleine organisatie, waarbij empathie de boventoon voert. Je moet je goed kunnen inleven in de situatie waarvoor je komt te staan. Dat betekent overigens niet dat je alles maar over je heen moet laten komen. Bij ruzies binnen de familie, ook dat komt voor, streef ik naar rust. Ik ben wel eens vertrokken toen

'Het gaat om de details en gevoelens'

het er heftig aan toe ging. Emoties die hoog oplopen, dan zeg ik: morgen ben ik er weer. Ik wil geen ruzie en gedoe.'

Dat Sido een man is, ziet hij ook als een mogelijk voordeel. 'Het is in deze wereld een automatisch onderscheid. De meeste uitvaarverzorgers zijn vrouw, aan wie het beeld kleeft dat die invoelen-

der zouden zijn. Dat beeld stel ik graag bij', vertelt hij niet zonder humor. Ook de door hem gehanteerde tarieven zijn onderscheidend. 'Omdat ik het allemaal klein houd, heb ik minder kosten.' Het bedrag voor een reguliere crematie zit ergens tussen de 7000 euro en 9000 euro. Een begrafenis is een stuk duurder. 'Moet het goedkoper, dan denk ik graag mee.'

WEL KUNSTSTOF, GEEN TOCHT.
DANKZIJ GOEDE MONTAGE

NOOIT MEER SCHILDEREN,
WEL BLIJVEN SCHOONMAKEN

hoogland
kunststof kozijnen

Waarschijnlijk kent u de voordelen van kunststof kozijnen wel. Voor de volledigheid zetten we ze onderaan deze pagina nog even op een rij. Maar waar het om gaat is: wat wilt u?

Wilt u kunststof kozijnen die niet van houten kozijnen zijn te onderscheiden? Wilt u dat de kozijnen bij uw jaren '30 woning, uw woonboerderij of ander type huis past? Of bent u op zoek naar een specifieke kleur? Het zal u niet verrassen dat dit tegenwoordig allemaal mogelijk is.

NIET ZONDER STELKOZIJNEN

Kunststof kozijnen kun je monteren met of zonder stelkozijn. Wij monteren alleen mét stelkozijn. Want dit verkleint drastisch de kans op tocht. En het zorgt – samen met HR++ (+) glas – voor meer comfort en een betere isolatiewaarde, waardoor u bespaart op energiekosten.

4 TYPES

U kunt kiezen uit 4 type profielen van het – in de wereld van kunststof – bekende merk VEKA. Alle profielen hebben het Politiekeurmerk Veilig Wonen en voldoen aan de hoogste kwaliteitsnorm klasse A.

Hoogland Kunststof Kozijnen
Sybrand Hoogland
Menamerdyk 29
9045 RA Bitgummole

T 06 - 465 427 72
E info@hooglandkunststof.nl

Hoewel Sido houdt van gestructureerd werken is hij zijn onderneming zonder een uitgebreid strategisch ondernemersplan gestart. 'Vergelijk het met de timmerman bij wie de deur ook altijd scheef hangt. Nee, ik ben nu een jaar als zelfstandig ondernemer aan het werk en het loopt goed. Ik denk dat dat komt omdat mijn ervaring een rol speelt en ik een kleine, overzichtelijke organisatie heb. Ik stel vragen, adviseer, maar stuur niet. Mensen kiezen het liefst voor persoonlijke aandacht en ze willen een vertrouwd iemand. De meeste opdrachtgevers krijg ik via mond-tot-mondreclame. Dan hoor ik: bij die en die heb je de uitvaart geregeld en dat is uitstekend georganiseerd. Dat willen wij ook.'

Tip voor een gelukkig leven
(uit de Volkskrant, 25/4/25)

Word donateur

Geld geven aan een goed doel waar uw hart ligt, geeft levensgeluk een stevige duw omhoog. In een overzichtsstudie van vijftien gedegen donatie-experimenten, bleken er elf het geluksgevoel significant te verhogen.

Liwwadders: lijkt nergens op!

Doneer: NL06 RABO 0320 2000 51
t.n.v. Veldman Journalistieke Producties

COMFORTABELER, ZUINIGER: UW WONING WORDT MEER WAARD

LEEWARDER ETALAGES? EEN REGELRECHTE RAMP!

Door Andries Veldman

Laat bij etaleur Ulke Wiersma het woord etalages vallen en hij wordt somberder dan somber. Vooral vanwege die in Leeuwarden. 'Ze bakken er in Leeuwarden helemaal niks van.' Wiersma ziet veel ondernemers hun etalage afrafelen. Het is een sluitpost, terwijl het een visitekaartje zou moeten zijn. 'Ze doen het wel zelf, hoor ik dan. Als ik pijn in de mond heb, dan ga ik naar een tandarts en niet naar de loodgieter.'

Wiersma, al veertig jaar in het vak, werd met zijn commentaar aangestoken door de serie van André Keikes over uitstalkasten in deze krant. 'Uitstalkasten? Ze, de ondernemers, doen er veel te weinig mee.' Wiersma is van de school waar men serieus omgaat met wat men ooit leerde. Etaleren is een vak, een creatief vak waarin men bezig is met materialen, verhoudingen, kleur, sfeer en compositie. 'Ik heb het mooiste vak van de wereld, alleen het wordt te weinig gezien en dat is jammer.'

Bekende Friese kunstenaars als Jerre Hakse en Jan Stoosma beoefenden voordat zij zich als kunstenaar manifesteerden het etaleursvak uit. Het warenhuis Vroom en Dreesmann was als het ware een gerenommeerd opleidingsinstituut. 'De etaleurs van Vroom en Dreesmann maakten er wat van. Als jonge jongen ging ik met pa en ma in de Sinterklaasperiode naar de Nieuwestad om te kijken wat ze gemaakt hadden. Alles bewoog in die etalages.

Ulke Wiersma is oomzegger van Ruurd Wiersma, bekend van zijn beschilderde woning in Birdaard. 'Ik heb lange tijd in het bestuur van dit museumhuis gezeten. Nu moet je bellen om binnen te kunnen komen.'

De Pieten klommen in touwen en slingerden heen en weer. Treintjes reden er rond. Het was een lust voor het oog.'

Nu is de belangstelling voor het vak van etaleur minimaal. 'Dat ligt aan de leraren die de aardigheid van het vak niet meer weten over te brengen op hun leerlingen. Ze vechten er niet meer voor. Dan krijg je als vakman stagiairs die van toeten noch blazen weten. Het is jammer dat ik het zeg, maar die leraren hebben het vak naar de kloten geholpen. De laatste stagiaire die ik heb gehad zat de hele dag met een koptelefoon op haar hoofd. Ik dacht: wat moet je er mee?'

Ulke Wiersma's klanten zitten vooral in Groningen. 'Leuke mensen. Ik werk voor zaken in Nieuwe Pekela en Winsum.

'Met lieve soldaten win je de oorlog niet'

Zit ook in Assen en IJmuiden of bij InterSport in Roden. Een ondernemer als Van der Lijn Wereldmode in Surhuisterveen weet er wat van te maken. Die trekken ook veel klanten weg uit Leeuwarden. Hier heb je managers van wie er maar weinig van uitgaat. Met lieve soldaten win je de oorlog niet, dat hebben ze in Leeuwarden nog niet in de gaten. Soms zie je nog kerstdecoratie in maart en narcissen in augustus in de etalages.'

Wiersma haalt zijn etalagematerialen bij groothandel Beekwilder in Amsterdam. 'Daar verkopen ze mooi spul en verder scharrel ik materialen op langs de weg. Die gebruik ik dan in mijn etalages. 'Modehuis Blaauw

Een van de laatste etaleurs in Leeuwarden met enige faam was Jaap Frankema. 'Ja, hij werkte als verkoper bij Käller en bekwaamde zich later als etaleur. Hij verhuisde naar Bielefeld. Kwam hij hier etaleren en reed dan voor met een auto met Duits kenteken. Ik zeg: moet je niet doen. Vinden ze hier niet leuk. Bij Fred van der Pijl in Gorredijk heb ik het vak van etaleren geleerd. Met mijn eigen decoratieafdeling won ik diverse etalagewedstrijden.'

uit Jubbega is een ondernemer die het snapt. Plaatst iedere week op maandag een advertentie in de Leeuwarder Courant. Blaauw haalt zijn klanten overal vandaan.'

Wiersma, gewezen op zijn eigen website, zijn eigen uithangbord, dat bol staat van traditionele vormgeving, beaamt dat hij hier-

mee aan de slag moet. Hij toont op zijn telefoon beelden van aantrekkelijkere creaties. 'Ik zit gewoon te veel in de etalage. Die foto's moeten snel op mijn website. Kijk maar eens naar de foto van slagerij Hoekstra op de Schrans, een van mijn weinige Leeuwarder klanten. Dat is daar een en al sfeer. Een pracht van een slagerij.'

Het einde der tijden?

Het is de apocalyps, zeker weten. Maar nu al? Je kunt het zomaar denken als je dezer dagen toevallig op de Emmakade ZZ moet zijn. Terwijl de vogeltjes hun geile lenteliedjes zingen en alle groen uitspruit, staan de platanen op de een kilometer lange kade erbij op een manier die het einde der tijden lijkt aan te kondigen.

Terwijl je varkens- en hondenstaarten al lang niet meer mag couperen, is het verminken van bomen nog altijd toegestaan. De gemeente Leeuwarden schaarde deze modieuze ingreep onder het kopje groenbeheer. Ambtenaren hebben altijd wel een argument klaar om critici de mond te snoeren. Zo is het altijd geweest. Wordt een boom gekapt, dan heet het dat het om een zieke boom ging of omdat de boom de leefomgeving verslechterde. Mooi bedacht. Maar terecht of onterecht, het maakt niets uit, want de boom is al de pineut.

Herinrichting van de straat kostte de Huizumerlaan al honderden bomen, maar er komen nieuwe voor terug, stelt de gemeente als immer geruststellend. Alsof je je hond doodschopt en je kinderen belooft dat ze wel weer een nieuwe puppy krijgen. Want puppy's zijn het. Volwassen bomen worden vervangen door sprietjes

met drie paaltjes er omheen, die dikker zijn dan de kandidaatboom: kijk ons eens professioneel en liefdevol bomen planten.

Het verminken van de bomen aan de zuidzijde van de Emmakade is een ander verhaal. Die hadden aanvankelijk compleet gekapt moeten worden, alleen was de kade-muur niet sterk genoeg voor de daar geplande 'fietsstraat'. We moeten dus nog blij zijn. Maar kandelaberen is, ook al is het een erkende (én omstreden) ingreep, geen fraaie oplossing. Veel bomen overleven het ook niet, platanen kunnen er doorgaans redelijk tegen, maar het blijft toch een kwestie van doorleven met een zware handicap.

Hoe nu? Door André Keikes

Toegebracht door een gemeente die zich er zo graag op laat voorstaan groen te denken. Op de gemeentelijke website 'Groen leeft in Leeuwarden' wordt, zoals dat hoort op zulke plekken, volop geronkt over de groene ambities van de stad, maar een boom herplanten voor elk gekapt exemplaar is hooguit statistisch verdedigbaar. Veel kap is ook lang niet zo noodzakelijk als wordt voorgesteld. Op de website (op deze bomenkaart staan alle bomen die de gemeente onderhoud (sic!)) wordt bij de platanen aan de Emmakade opgemerkt: geen onderhoud. Nee, dat zal ook niet meer nodig zijn na de verminkingsoperatie.

Een fietsstraat lijkt dan wel lekker correct in de nog uit de jaren zeventig daterende strijd tegen de boze auto, maar fietsers zijn vandaag de dag geen noeste trappers meer, maar ook gewoon ordinaar gemotoriseerd, en dus energie verbruikend volk.

En waren de Emmakade en andere delen van die 'fietsstraat' tot nu toe zo onbegaanbaar voor fietsers? Rijden onder ruisende platanen was daar eerder een stil genot. En kom daar straks nog maar eens om als de fatbikes, de e-bikes en de speed-pedelecs de laatste wandelaars halfdood rijden.

FOTOCAMERA'S, OBJECTIEVEN & TOEBEHOREN DALSHEIM HEEFT HET!

HÉT ADRES VOOR HET KOPEN EN REPAREREN VAN

CAMERA'S
en toebehoren

KIJKERS &
TELESCOPEN

APPLE COMPUTERS
nieuw en gebruikt & refurbished

Alle Refurbished Apple iMac's nu 20% korting

Op = Op met volledige GARANTIE

Apple
iPad 32 GB
2020 refurbished
Normaal 599.00
Nu
349.00

Nikon Z50 KIT
met Nikon 16-50 VR
zoomlens
Nu. op=op
Normaal 1199.-
899.00

PENTAX
SUPER Kwaliteit
verrekijker
SD 8X42WP
Incl. tas
Waterdicht
Normaal 399.-
Nu.

OP = OP **249.95**

Pasfoto's

Goedgekeurde pasfoto's ook met bril

TAMRON
foto-
camera's
geschikt voor
combinatie met
18-300 zoomlens
Normaal 59.- Nu.

Gratis
bij aankoop camera
OP = OP **24.95**
voor systeem camera en reflex camera

Nikon AFS objectieven
Nu 15% eXtra

15%
eXtra
Korting
op
de hele
voorraad
Nikon
AF-S
Objectieven
OP=OP

Sigma/Tamron 150-600mm
in vele vattingen
ook gebruikt!

GRATIS
BT SELFIE STICK
T.W.V 19.95

BIJ DIGITALE AFDRUKKEN
10X15cm/15X20cm/20X30cm
DIRECT KLAAR
MINIMALE AFNAME 25 STUKS

DALSHEIM

Wagnerstraat 5 06 4523 53 53
8915 CH Leeuwarden 058 288 49 49

Dinsdag t/m Vrijdag 10:00 - 18:00

Bij het
Europaplein info@dalsheim.nl

KEUKEN RENOVATIE

n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatienerland.nl

06 - 2856 3755

Eddy & Henny:

'Der sit angst in Blitsaerd'

HENNY 'In Blitsaerd lope der oek al halve idioten deur de buurt. Dat súden je niet verwachte in so'n ryke buurt.'

EDDY 'Wij komme overal.'

HENNY 'Was der een die had so'n kerel vier euro in 'e hand geven. Om een broadsje te kopen. Een ander seit: hast niet doen mutten. Dan komme se terug.'

EDDY 'Der sit angst in die buurt.'

HENNY 'Nou, as die burgemeester futgaat kenne we un sheriff aanskaffe. Die het meer in de melk te brokkelen. So'n burgemeester sit met syn ketting vast aan Brussel. Daar ken je niet feul met. Een moaie sheriff met un gun en een groate hoed op, dat sal se lere.'

Thuisopticiens
Friesland

UW OPTICIEN AAN HUIS

Voor een afspraak of meer informatie belt u met 0518-850125
of kijk op de website: www.thuisopticiensfriesland.nl

Veilig én goed zichtbaar de weg op!

AXA BIKE

DWN30
verlichtingsset

40.95

ABUS

Urban-I 3.0
signal helm

99.95

SXS

Airkompressor
Compact 10.0
vloerpomp

34.95

standaard **superservice**

Allemaal inbegrepen
bij je nieuwe fiets.*

- ✓ Altijd inruil mogelijkheden.
- ✓ Altijd een leenfiets.
- ✓ Vijf jaar dealergarantie op e-bikes.**
- ✓ En: nog veel meer!

*m.u.v. actieprijs, vraag naar de mogelijkheden.
**niet van toepassing op e-bakfietsen.

BIKE Totaal | MIENT DE VRIES

Pier Panderstraat 1
8913 CH Leeuwarden

Westeinde 1a
9079 LH St. Jacobiparochie

088 654 33 22
biketotaalmientdevries.nl

KANTOREN
VERGADEREN
FLEXWERKEN
LUNCHEN

CRYSTALIC

Op zoek naar een
dynamische werkplek
of vergaderlocatie?

Bekijk ons aanbod op
www.crystalic.nl

LEEWARDEN | FRANÇOIS HAVERSCHMIDTWEI 2 | 8914 BC | THE NETHERLANDS

crystalic business park